

Muştu

Müslüman Arnavutluk'un Sesi

www.muslimanarnavutluk.com

6 Mart 2009 Cuma – Sayı: 40

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Merhaba derken,

Sizleri Müslüman Arnavutluk'un Sesi Muştu'nun kırkıncı sayısı ile selamlıyoruz.

Yayın hayatına başladığından bu yana sürekli bir yükseliş grafiği çizen Müslüman Arnavutluk sitesi ve onun sesi Muştu, Müslümanların birliğini tesise kendi gücü oranında katkı sağlamak için gayret sarf etmeye devam ediyor ve inşallah da bundan sonra da devam edecek.

Müslüman Arnavutluk'un misyonunu tam olarak anlayamayan bazı okuyucularımız bizi Türkçülük yapmakla suçlarken – Balkan bölgesinin ve hassaten Arnavutların İslami geçmişine yaptığımız ısrarlı atıflar sebebiyle- bazıları da bizim Arnavutları din temelinde bölmeyi amaçlayan insanlar olduğumuzu düşünüyor. Her şeyden evvel bilinmelidir ki, dini temeldeki ayrışma var olan bir gerçekliktir. Bu normaldir de. Ancak biz dini temelli ayrışmanın dini temelli bir çatışmaya dönüştürülmesine de karşıyız. Zira Müslümanların tüm inanç ve halklara göstermiş olduğu İslam'ı referans alan 'hak' merkezli anlayış bizi böyle bir çatışmanın başlatıcısı olmaktan uzak tutuyor. Bu dün böyleydi, bu gün de böyle olacak. Bu sebeple diyoruz ki; Allah'ın arzı geniştir ve Allah hepimize şahittir.

Selam ile...

Kur dy namaze kanë nji vlerë

Më shkon mendja
tek një bisedë
kur nji palestinez
me çifutin fletë

nji hadith ia sqaroj
kur guri dhe druri
vend strehimin e çifutit
muslimanëve do t'ua tregojë

po, thotë çifuti e di,
n'librat tona kjo është shkruar
por ju nuk jeni ata!
Ne ende do të sundojmë
Se mes veti ju kemi përçka

kjo do të ndodhë
vetëm atëherë
kur për muslimanin
dy namaze kanë një vlerë

kur namazi në xhuma
e ka vleren si n'sabah
dhe namazi në sabah
me vlerë si në xhuma.

Adnan Ameti - Kumanovë

203. All-llahun përmendni në ditët e caktuara (në ditët e bajramit). Kush ngutet (të largohet prej Mines) për dy ditë, nuk bën mëkat, po edhe ai që e shtyen (edhe për një ditë) nuk bën mëkat, kështu rregulla janë për atë që don të jetë i përpikët. Pra, kini kujtes All-llahun dhe dinë se ju, te Ai tuboheni.

204. Ka ndonjë nga njerëzit që fjala e tij të mahni, por vetëm në këtë botë (por në botën tjetër gjykon Ai që e di të fshehtat), dhe për atë që ka në zemrën e tij, e paraqet All-llahun dëshimues, e në realitet ai është kundërshtari më i rreptë.

205. E, po të klllohet, ai në tokë vepron të bëjë shkakderim në te, të angjësojë të korrat (mbjelësit) dhe gjallesat. E, All-llahu nuk e do çrregullimin (feshadën).

206. Dhe kur i thoni atij, "Kuj frikë All-llahun!", atë e kap robri për punë mëkati. Shtrai i shëmtuar është ai që i takon atij (Xhehannemi).

207. Ka nga njerëzit, i cilët për hirë të All-llahut e fllojnë vetveten, e edhe All-llahu është shumë i mëshirshëm për robtë e vet.

208. O ju që besuat, hyni në islamizmin e tërësishëm (Përqafoni secë islame në tërësi), e mos mliqni rrugën e djallit, sepse ai është armik i juaj i hapët.

209. E, nëse devijoni pasi u kanë ardhur argumentet e qarta, ta dini pra se All-llahu është i plotëfuqishëm, i vetëdijshëm.

210. Ata nuk janë duke pritur tjetër, por vetëm t'u vijë All-llahu (urdhëri) i All-llahut në ditën e gjykimit) nën hije të reve, (t'u vijnë) engjëjt dhe çështja të jetë e kryer (kush për Xhennet e kush për Xhehannem). Vetëm te All-llahu është fundi i të gjitha çështjeve.

211. Pyeti bijtë e Israilit, se sa argumente të qarta u kemi dhënë atyre (dhe nuk besuan). E kush e ndërron të mirën e All-llahut pasi që t'i ka ardhur ajo, s'ka dyshim se ndëshkimi i All-llahut është i ashpër.

212. Atyre që nuk besuan, u është bërë e hijshme jeta e kësaj bote dhe bëjnë tallje me ata që besuan. Po ata që u ruajtën (besimtarët) në flakë e kllametit. All-llahu i jep (shpërblim) pa masë atij që e do.

213. Njerëzit ishin një popull (të fesë së natyrsime ishme) e (kur u përçanë) All-llahu dërgoi peygamberët përgjzues dhe qortues, dhe atyre Ai u zbriti edhe librin me fakte të sakta për të gjykuar në atë që u kundërshtuan vetëm ata që kishin libër (ithëtarët e librit). E përpos atyre që lu kishte dhënë ai (libri) dhe u kishin mlikur argumente të qarta, nuk kundërshtoi kush në te (në librin), po edhe atë (kundërshtim e bënë), nga zilia ndërmjet tyre, mirëpo All-llahu më mëshirës e (ti) i ndihëzoi ata që besuan te e vërteta e asaj për çka ishin kundërshtuar. All-llahu e vënë në rrugë të drejtë atë që dëshiron.

214. Po ju menduat se do të hyni në Xhennet, pa u paravaz edhe ju me shembullin e atyre që ishin para jush, të cilët i patën goditur skamjet e vuajtjet dhe qenë tronditur, sa që i dërguati illoshin, e me të edhe ata që kishin besuar: "Kur do të jetë ndihma e All-llahut?" Ja (u erdhi ndihma) vërtetë ndihma e All-llahut është afër!"

Iceburg, Disko Bay, Greenland

İslam Dünyası, Türkiye ve Balkanlar Arasındaki İş Birliği Alanları

Halil MEHTİÇ
Zenitsa Eski Müftüsü

İngilizce'den çeviren: Selda Şen

(İHH tarafından 18 – 19 Ekim 2008 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen Balkan Sempozyumunda sunulan bu tebliğ Sempozyum Kitabından alınmıştır.)

Giriş

"İslam dünyası, Türkiye ve Balkanlar arasındaki iş birliği" alanları meselesi, oldukça karmaşıktır ve uzun uzun açıklamaya ne zaman ne de zemin müsaittir. Bu nedenle aşağıda değineceklerimiz, sadece, bu konu hakkında yapılabilecek bir giriş niteliğinde olacaktır.

Balkanlardaki Müslümanlar açısından 20. yüzyılın son 10 yılı, 19. yüzyılın son çeyreği gibidir. Bu dönemde devletler parçalanmış, Müslümanlar yerlerinden sürülmüş ve kimliklerinin sembolleri sistematik bir şekilde yok edilmiş; Balkanlarda yeni diasporalar ortaya çıkmış ve uluslararası örgütler, Avrupa'nın güneydoğusuna insani yardım ve araştırma komisyonları göndermiştir. Balkan Müslümanlarının durumunun, 1860 Mekke'sindeki hacılar arasında en çok tartışılan konulardan birisi olması gibi, 20. yüzyılın son çeyreğinde Bosna-Hersek,

Kosova gibi sözcükler de, İslam dünyasının en uzak noktalarındaki topraklarda kullanılan günlük dilin bir parçası olmuştur. Bu meyanda, Roy Gutman'ın 1992'de Boşnaklara karşı yapılan soykırıma tanıklığını anlatan raporu, Leon Troçki'nin 1912-1913 yıllarındaki Balkan muharebe alanlarıyla ilgili raporlarıyla mukayese edilebilir (Fikret Karciç, 2001).

Buradan yola çıkarak, her iki can alıcı dönemin en belirgin ortak özelliğinin, Balkan Müslümanlarının ıstırabı ve sürülmeleri olduğu sonucuna varılabilir. Bununla birlikte, Müslümanların 20. yüzyıldaki göçlerini incelediğimizde, çoğu Müslüman mültecinin Balkanlardan, "Rumeli'nin çamurlu yollarına düşerek İstanbul'a, oradan da Küçük Asya'ya" (Fikret Karciç, 2001) göçmediklerini, bunun yerine çoğunlukla, hem zalimlerin zulmünden korunabilecekleri hem de yeni diasporalar kurabilecekleri Batı Avrupa ülkelerine göçtüklerini görmekteyiz. Bu ise, yüzleşmek ve içinden çıkmak zorunda olduğumuz sıkıntı verici bir gerçektir. Şöyle ki, büyük bir diaspora, ülkeler için

bir çeşit büyükelçilik vazifesi görebilir, fakat aynı zamanda o, birtakım kültürel ve eğitsel değerlerin taşındığı bir araçtır da.

Tarihin, kendisinden ders almayanlar için tekerrür ettiği söylenir. 20. yüzyılın sonunda da tarih, ne yazık ki, Balkan Müslümanları için tekerrür etti. Artık onlar, Osmanlı'nın Müslüman "millet"i değil, Hristiyan kültür ve medeniyet halkasında yer alan Balkan ulus devletlerinin resmen tanınmış uluslarındandır. Müslüman halklar, içinde yaşadıkları ulus devletlere sadık kalmış olsalar bile, diğerleri onlara karşı, atalarının bir asır önce yaptığı gibi muamelede bulundular. Müslümanlar, mitleştirilen bir tarihin kurbanları olarak bir çeşit ulusal siyaset aracına dönüştüler. Bu çerçevede İslam, Avrupa topraklarında yabancı bir din gibi gösterilirken Müslümanlar da, hak iddia ettikleri topraklardan temizlenmesi gereken yabancılar olarak lanse edildiler. Balkan topraklarından geriye kalan Müslüman nüfusun -eski soykırım sözcüğünün yerine kullanılan, hafifletilmiş şekliyle- "temizlenmesi" kavramı, Osmanlı'nın son olarak 1912'de bölgeden çekilmesinden sonra bile, ulusun seçkinlerinin ideolojilerinde ve seleflerinin vicdanlarında yaşamaya devam etti ve Müslümanlara azınlık statüsü verildi.

Aynı sistem tüm Balkan devletlerine uygulanmıştır. Sırp basını, Müslümanlara ya "Türkler gibi davranmayı bırakmalarını" ya da "Asya'ya göç etmelerini" söylüyordu. Draza Mihajloviç'in Çetnik hareketiyle ilgili belgeleri, "Sancak'ın Müslüman nüfustan, Bosna'nınsa Müslüman ve Hırvat nüfustan temizlenmesinin, 'büyük Sırbistan'ı kurmanın bir yolu olduğu"nu söylüyordu (V. Dedijer, 1990). 1989'da Bulgar polisi, "Sizin diliniz farklı, dininiz farklı. Her zaman Türkiye'ye gitmeyi istiyordunuz, şimdi gidin." diyerek Müslümanları zorunlu göçe zorluyordu (Fikret Karciç, 2001). Avrupa Birliği (AB), Bulgaristan'ı tam üyeliğe kabul ederken

daha 20 yıl önce yaşanan soykırımdan dolayı hiçbir rahatsızlık duymadı. Hatta bu durumun kabul edilmesi, Doğu meselesinin başarılı bir biçimde çözülmesinin bir ödülü oldu.

Avrupa topraklarında Müslümanlara ve yabancı bir din olduğu yönünde İslam'a karşı takınılan tavır, pek çok çağdaş Sırp aydınının çalışmalarında vurgulanmaktadır. Bunlardan biri olan Dragoş Kalajiç, Müslümanları bu bağlamda gösterirken yeni bir ifade kullanmış ve onları, "bünyelerinde çöl soyguncularının genleri ile Osmanlı askerinin doğuştan gelen bir dizi kusurlu karakteristik özelliğine sahip Arap bozmaları" olarak adlandırmıştır. Bu yüzden onlar ne Avrupa'ya aittirler ne de Avrupa'nın karakter inceliklerine aşinadırlar. Bu "yabancı tehdidi"yle yüzleşebilmek için, Avrupalıların "ulus ötesi, din ötesi, ideoloji ötesi bir birliğe" ihtiyacı vardır.

"Hristiyanlar Türkleri yendi." ve "muhalifler"le son hesaplaşma ideolojisi, Bosna-Hersek'teki son saldırıda (1992-1995) en bariz şekliyle yaşandı. Sırp Demokrat Partisi Başkanı Radovan Karadžić'e 1992'deki Sırp stratejisi sorulduğunda, "Karacorce'un amacına ulaşana, yani tüm Sırları birleştirene ve savaş sona erene kadar" savaşıacaklarını söylemişti (Norman Cigar, 1995). Bosna Sırp Ordusu Genelkurmay Başkanı General Ratko Mladić ise, Srebrenitsa'nın işgal edilmesiyle ilgili şöyle demişti: "Bugün, 11 Temmuz 1995 günü, Sırlarca kutsal bir büyük günün arifesinde, burada, Sırp Srebrenitsa'sındayız. Bu şehri Sırp halkına hediye ediyorum. Sonunda büyük an geldi; *Dahilere* karşı isyanın ardından, bu bölgede, Türklerden intikamımızı alıyoruz."

Yabancı bir varlık ve nefret dolu Türklerin kalıntısı olarak görülen Boşnaklara karşı bu inanılması güç nefret çerçevesinde, Balkanlar ve de özellikle kaderlerini

kendilerinin değil "diğerleri"nin yazdığı Bosnalı Müslümanlar için derinlikli açılımlar aramalıyız.

Asırlardır medeniyetlerin kesişme noktasında varolmuş, muhtelif ulusların ve devletlerin egemenliği altına girmiş Bosnalı Müslümanların yazgısı, en çarpıcı şekilde yazar Meşa Selimoviç tarafından resmedilmiştir: "Dünya üzerindeki en hazine, dünya üzerindeki en perişan halk (olarak) kendi yüzümüzü kaybediyoruz, fakat başka bir kimseninkini de kabul etmiyoruz; parçalanıyoruz ancak kabul edilmiyoruz; herkesin yabancıyız, hatta akrabası olduklarımızın ama bizimle akraba olmak istemeyenlerin bile. Dünyaların kesişme noktasında yaşıyoruz, halkların sınırında; herkesin etkilediği ve her zaman birilerine karşı suçlu bulunan... Tarihin dalgaları kayalar gibi vuruyor bize..." (M. Selimoviç, 1967). Böyle bir yazgı, Huntington'un "kanlı sınırlar" öngörüsü, yani kültürlerin ve medeniyetlerin karşılaşma noktalarının trajik çatışmaların yaşandığı yerler olduğu düşüncesiyle tamamen uyumaktadır.

Kendi tarihimizin tekerrür nedenlerini arayacak olursak, nesnel nedenler dışında, tarihsel hafızanın yokluğu ve Balkan Müslümanlarının kendi yazgılarının karşılıklı bağlantıları noktasında bilinçten yoksun oluşları gibi öznel olanlardan da bahsedebiliriz. Panislamizm ve varolmayan sözde "yeşil kuşak" kurma projesi hakkında, sürekli olarak yapılan suçlamalar nedeniyle, Balkan Müslümanları birbirlerine yabancılaştı, sonra da birbirlerini dolaylı ve çoğu zaman da acımasız kaynaklar üzerinden yeniden buldular.

Balkanlardaki Müslüman topluluklar kendilerini, bölgedeki diğer Müslümanları kendi tarihlerine dâhil etmeyen, farklı dinî ve etnik grupların üyeleri olarak gördüler. Bu bilinç, Müslüman İspanya'nın 11. yüzyılda pek çok küçük devlete (*mulûk et-tevâif*) ayrıldığı zaman, Endülüs

Müslümanlarının taşıdığı bilince benzemektedir. O zaman da, her bir devlet *reconquista* (yeniden fetih) sırasında bir diğer devletin karşılaştığı akıbetten kaçabilmeyi ummuştu (Fikret Karciç, 2001).

İnanıyoruz ki, bu malum tarihsel bilgilerden bahsetmek, çalkantılı geçmişimizi hatırlatmamız için gereklidir. Böylece, bugünümüze doğrudan etkisi bulunan geçmişimizi daha iyi anlayabiliriz.

Balkan Müslümanlarının konumu ve rolü

İçinde bulunduğumuz bu tarihi dönemde, tüm dünyada Müslümanlara karşı bir hoşgörüsüzlüğün olduğu bir zamanda, şu soruları sorabiliriz: Balkan Müslümanları olarak biz neredeyiz ve Avrupa'nın bu kısmındaki rolümüz nedir? Avrupa'nın gidişatında, sistemli ve örgütlü bir uyanış ve entegrasyon hareketi başlatmamızın vakti geldi mi? Ortak İslami kültür ve medeniyetinin mirasçıları olarak, Balkanlarda ve Avrupa'da saygı gösterilen bir toplum olmalı mıyız, yoksa birbirimize yabancı kalmaya devam etmeli ve Avrupa topraklarında vuku bulan ve bizi ilgilendiren tüm olayların arka planında kalarak tüm etkinliğimizi yitirmeli miyiz? Nasıl olacak da biz sadece diğer insanların siyasi ve jeopolitik projeksiyonlarının edilgen bir nesnesi olmaktan çıkıp etken bir özneye dönüşeceğiz? Ayrıca, Bosnalı Müslümanların Bulgar, Makedonyalı, Karadağlı, Kosovalı, Arnavut ve diğer

Müslüman grupların başarıları ya da sorunları hakkında neler bildiğini yahut da onların Bosnalı Müslümanların mevcut durumu hakkında neler bildiğini de kendimize sormamız gerekiyor.

Balkan Müslümanları: Avrupa'nın yegâne yerli Müslümanları

Müslümanları Özellikle şunun farkında olmalıyız ki, Balkan Müslümanlarının temel özelliği, Osmanlı İmparatorluğu sayesinde başta dinî, siyasi ve ekonomik olmak üzere her alanda bir birlik içerisinde olmuş İslam dünyasının bir parçası olarak 500 yıllık ortak bir geçmişi paylaşmalarıdır. Balkanlar, Avrupa'daki yegâne çok uluslu yarımada, Balkan Müslümanları ise -Polonya ve Baltık ülkelerindeki çok küçük Tatar toplulukları ile diğer birkaç grubu saymazsak- Avrupa'daki tek yerli Müslümanlardır. Bu, onların yeni gelenler olmadıklarını; Müslüman olmayan bir toplumda azınlık olarak yaşamının ne demek olduğunu bildiklerini ve demokratik toplumlarla ve laiklikle ilgili deneyimlerinin bulunduğunu göstermektedir. Bulgaristan, ciddi oranda yerli Müslüman azınlığın yaşadığı tek AB üyesi ülkedir. Diğer bütün Avrupa ülkelerinin bahsettiği tek şey ise, göçmenlerin entegrasyonudur.

Hristiyan ve Batı dünyasının yaklaşım kenetlenerek önemli ekonomik ve siyasi güce sahip olduğu bir zamanda, sadece Müslümanlar, Batı'nın aksine, kendilerini zayıflatıp güçsüz bırakarak küçülmektedir. Bu kopukluk ve yabancılaşma, salt dinî ve

etnik çıkarlara indirgenmiş olan parçalanmış ilişkiler, diğer halklarla olan ilişkileri de zayıflatmaktadır. Her iş birliğinin ve tabii ki bizim iş birliğimizin ön koşulu, elbette ortak çıkarlarımızdır; yahut ortak sorunları ve meseleleri çözmektir. Ancak ne yazık ki karşılıklı iş birliğimizin olmayışı, gelişimimizin genel durumunu olduğu kadar, içinde yaşadığımız toplumdaki statümüzü de büyük oranda etkilemektedir. İşte bu sebeple, bu sempozyumun düzenlenmesini ciddi anlamda destekliyor ve bunu, ortak çalışmalarımızın ilk aşaması olarak görüyorum. Bizim için bu girişimin ayrı bir önemi var; çünkü bunu, Balkan Müslümanları olarak genel gelişimimizin başlıca etkeni olan Türkiye'den kardeşlerimiz düzenlemektedir. Bir dünya imparatorluğu olarak tarihî önemi, coğrafi konumu ve son yıllarda gittikçe büyüyen ekonomik ve siyasi gelişimini düşündüğümüzde, Türkiye'nin gelecekteki entegrasyon sürecimizde yol gösterici bir rolü olmalıdır. Başka faktörlerin yanı sıra, bunlar da Huntington'un genel olarak Türkiye'yi İslam dünyasının lider devleti olarak görmesinin nedenlerindendir. Birbirimizi daha iyi tanıma ve önemli meseleleri karşılıklı çözüme noktasındaki çabalarımız, diğer halklarla iş birliğini reddettiğimiz anlamına asla gelmemektedir. Tam tersine, bu, yüce Kur'an metinlerinde de işlenmiş olan amacımızdır. Bizi birbirimize bağlayan pek çok tarihî, kültürel vb. bağlar vardır ve bu bağların kuvvetlendirilmesi ise, sadece iyiliğimizi istemeyenler için bir tehlikedir.

Tüm Müslümanlar arasındaki gerçek iş birliğinin temellerini kesinlikle farklı köken ve dillere sahip etnik gruplar arasında bağlayıcı, birincil ve temel entegrasyon unsuru olarak İslam oluşturmaktadır. Bu çeşit bir iş birliği modeli, bilhassa Balkanlarda birbirimize kenetlenmenin ideal bir aracı olarak hizmet edebilir. Bu meyanda, dinî aidiyetin değil de, etnik aidiyetin önemli olup (Arnavut ve Türk Müslümanlar örneğindeki gibi)

bunun bazı gruplar arasında nefretin gelişmesine yol açtığı erken dönemden ve dahi, aynı etnik gruba dâhil olmalarına rağmen (Makedonya ve Sancak örneğinde görüldüğü üzere) hoşgörüsüzlük ve bölünmeye yol açan siyasi ve ideolojik eğilimlerin önem kazandığı yakın tarihten birtakım dersler çıkarılabilir.

Büyük sınırdan yaşamak

Bosnalı Müslümanlar ile Balkan Müslümanları en farklı düşmanlıkların vuku bulduğu, kültürlerin ve medeniyetlerin kesiştiği bir yerde var oldular. Bu çerçevede, genç Müslüman aydını Mustafa Busuladziç'in (1914-1945), aslında diğer Balkan Müslümanlarına göndermede bulunduğu, "İslam'ın Bosnalı Müslümanlar için entegrasyon faktörü olarak rolü", düşüncesine işaret etmek yerinde olur. Ona göre; *"İslam'ın Avrupa'daki koruyucuları"* olarak Bosnalı Müslümanların görevi çift yönlüdür. Birincisi, içsel manevi ve kültürel birliğimizi korumak ve tüm *"kültürel, toplumsal ve ekonomik meseleleri çözerek en kültürlü Müslümanlar tanımını haklı çıkarmak"*tır. İkinci rolümüz ise, İslam'ın deniz fenerleri olarak yaşantımız ve yaptığımız işlerle, sözlerimiz ve yazılarımızla, Avrupa'ya gerçek İslam'ı göstermektir. Öte yandan, Avrupa'nın Bosnalı Müslümanlara karşı bizzat özel bir sorumluluğu vardır. Bu şu demektir: Tüm Avrupalılar ve bilhassa "Güneydoğu Avrupalı Müslümanlar" ile temas içinde olanlar, *"İslam dünyasının Batı'ya karşı siyasi duruşu, Avrupa halklarının Avrupa'daki İslam topluluklarına karşı tutumuna bağlı olduğundan, bir çeşit giriş sınavına tabi tutuluyorlar."* Burada Busuladziç, büyük Müslüman halkların, Hristiyanlık denizi içerisinde kalmış olan İslam dünyasının geri kalanı için dikkat ve duyarlılık göstermesi talebinde bulunarak bir diğerimiz için ne denli önemli olduğumuza işaret ediyor. "

Avrupa'daki çoğu halkın, bizimki gibi, dünyadaki tüm Müslüman halkların

kültürüyle akraba olan böyle büyük bir kültürel mirası yoktur... Tüm dünyada, dünya üzerindeki önemi inkâr edilemez durumdaki Müslüman topluluğun en batı ucuyuz." İslam, bir araya gelme yeteneklerimizi, manevi ve kültürel vasıflarımızı geliştirmiş ve "Biz tarih olmuşuz ve onun öznelere hâline gelmişizdir." Bizi çevremizden ve Müslüman dünyadan farklı kılan, *"Batı'nın dinamizmi ve Doğu'nun manevi değeri"*ni tevarüs etmiş olmamızdır.

Busuladziç, Bosnalı Müslümanları, "tarihi düşmanlıkların kesiştiği noktada yaşayan küçük bir topluluk" olarak büyük bir ciddiyetle, son derece tedbirli olmaları ve "her şeyi yerli yerine koyarak kendilerini kandırmamaları" noktasında uyarır. Ona göre, "Boşnak Müslümanları"nın ana karakteri İslam'dır ve "Biz, İslam ile ve İslam vasıtasıyla büyümüşüzdür." İslam'ı kabul eden en büyük topluluk olan Patarenler için İslam, "biyolojik devamlılığı temin etmiş, kültürel ve biyolojik bir varoluşu mümkün kılmıştır." (Mustafa Busuladziç, 2002).

Bazı kuramcılar, Bosnalı Müslümanları "Batı'da Doğu, Doğu'da Batı" olarak tanımlıyordu (mesela, *Mediterranean Brevarium*'da Predrag Matvejeviç'in yaptığı gibi). Aliya İzzetbegoviç ise geleneğimizi, kültürümüzü ve jeostratejik

konumumuzu göz önüne alarak şöyle söylüyordu: "Bizi hem Doğu hem Batı desteklemektedir." Onun bu sözlerle vurgulamak istediği nokta, bizim genel siyasi ve kültürel kökenimiz ile kimliğimizin herhangi bir unsurundan vazgeçmeyeceğimiz veya vazgeçmek istemeyeceğimiz gerçeğiydi. Kendisine Avrupalı mı, yoksa Müslüman mı olduğu sorulduğunda, "Ben Avrupalı bir Müslüman'ım; beni rahat hissettiren bu tanımdır." demiştir. Biz ancak kendimizi böyle gördüğümüz takdirde, Avrupa'nın İslam'ı ve Müslümanların da Avrupa'yı anlaması noktasında toplumlara yardımcı olabiliriz.

Bosna ve Avrupa İslam'ı

"Bosna İslam'ı" ifadesi ilk kez Mustafa Busuladziç tarafından kullanılmıştır. Burada Busuladziç'in niyeti, bölünme sürecindeki Bosnalı Müslümanları gettolaştırmak veya İslami ana akımdan ayırmak değildir. İslam'ı revize etmek ve onun evrensel karakterini olumsuzlamak da değildir; zira "normatif olarak İslam'a coğrafi, ırksal veya etnik özellikler atfedilemez."

Enes Kariç'e göre Bosna İslam'ı ifadesi, Müslüman düşünürlerin, "İslami anlamda küreselleşmiş" Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılmasından sonra ortaya çıkan havaya karşı bir tepkisidir.

Bosna İslam'ı ifadesi, Tarık Ramazan'ın kullandığı "Avrupalı Müslümanlar" ifadesine çok benzemektedir. Şunu hatırlatmakta yarar var; bu yazar Avrupa'daki Müslümanların bir arada yaşama şekillerini incelemekte ve onlarda, bir "Avrupalılaştırmış Müslüman" tipolojisi bulunduğunu söylemektedir; yani İslamsız yaşayan, İslam'ın kendisi adına gerçek hayatta yansımaları olmayıp sadece bir folklor ve kültürel kategori vazifesi gördüğü bir Müslüman tipolojisi. İkinci olarak, "Avrupa'da Müslüman" kavramı ise, Avrupa'da gerçek bir İslami yaşamı,

fakat ruhsal ve manevi olarak dışarıda kalmayı ima eder. Üçüncü kavram, Müslümanların yeni şartlara ve farklı kültürel ortamlara göre gerçek bir kimlik anlayışı geliştirmeleri yönünde bir orta yoldur (Tarık Ramazan, 2002). Bu, Müslümanların iki kompleksten kurtulmak zorunda olduklarını gösterir: Birincisi, Avrupalılara karşı olan kompleksleri; ikincisi, Müslüman ülkelerin Müslümanlarına karşı taşıdıkları kompleks. Bunlardan kurtulmak için de geleneğin içinde İslami yaşantı örnekleri aramaları gerekmektedir.

Kültürler ve dinler arasındaki bağlantı

Tarık Ramazan'a göre, İslam'ın bir dinden bir medeniyete dönüşmesini mümkün kılan şey, "entegrasyon ilkesi"; başka bir deyişle onun, "insanoğlunun yarattığı tüm bilgileri, sanatı ve yetenekleri bir araya getirme" yetisidir.

İslam'ın var olduğu ilk yüzyıldan itibaren izlediği yayılcı gelişimi takip ettiğimizde, hayretle görüyoruz ki İslam, karşılaştığı kültürlerle çabucak entegrasyon içine girmiş ve böylece istisnai yaratıcı bir sentez ortaya koyabilmiştir. Bu yüzden pek çok insan, kendini İslam'da tanımıştır (Halil Mehtiç, 2006).

Bu durum, Müslümanların kendi maneviyatlarından hiçbir şey kaybetmeden farklı kültürel ortamlarda yaşamalarına olanak sağlamıştır. Bu aynı zamanda, vazgeçilemez olan evrensellikten özgün bir

yerellik çıkartmak demektir. "Hiçbir dinî misyonun sonsuza kadar kendi manevi ve aşkın değerlerini sürdürmesi mümkün değildir ve bu, benzer biçimde İslam'ın da laikliğin dramatik koridorundan geçtiği anlamına gelir." (Nerkez Smailagiç, 1973) yargısını göz önüne aldığımızda, kaçınılmaz bir süreçtir. Bu nedenle, soyut bir olgu olarak din, kültür vasıtasıyla en geniş anlamda gerçek ve somut hayata taşınır.

Gelgelelim, aşkın tepelerden bu dünyanın gerçekliğine ve yaşayan İslam'ın inkâr edilemez kültürel çeşitliliğine geçiş, farklı "İslamlar"ın olduğunu değil, ancak bir İslam'ın olduğunu gösterir. İslam, İslami referans sistemiyle çelişmeyen yerel unsurları kendisine katmıştır; bu çeşitlilik İslam'ın evrenselliği sayesinde mümkün olabilmektedir. Buradan şu sonuca ulaşıyoruz: Bir fikir olarak din, olmazsa olmazı olan kültür yoluyla gerçek dünyada ortaya konup uygulandığından, kültür ile din arasında yok edilemez bir ilişki vardır.

Küresel olarak bakıldığında, Balkanların İslam ile olan deneyimi, inanılmaz derecede önemlidir. Bizi çok uluslu yaşamının yollarını bulmaya zorlayan küreselleşme çağını göz önüne aldığımızda, yaşadığımız deneyim büyük ölçüde önem arz etmektedir. Elbette, dünyanın bu kesiminde rastlanan dinî ve kültürel çeşitliliğin birkaç anlamı olduğu görülebilir. Bir yandan bu çeşitlilik gerçek bir hazine olurken diğer yandan böylesi bir çoğulculuk, ciddi bir zayıflık olmaktadır. Müslüman devletlerin küresel anlamdaki bilinci, anlaşmazlıktan veya daha yerinde bir ifadeyle, ortak çıkarların dillendirilmesinin imkânsızlığından zarar görmektedir. İşte bu sebepten, en az bir Müslüman sınır komşusu olan neredeyse hiçbir Müslüman ülke yoktur ki, bir diğeriyle gergin ilişkiler içerisinde olmasın. Irak gibi olan bazılarınınınsa bütün komşularıyla gergin yahut düşmanca ilişkileri vardır. Bu durumdan, kısmen sömürgeci miras sorumlu tutulabilir; ancak

yine de toplumsal sorumluluk meselesi önemlidir. Anlaşmazlık, "Arap Birliği" veya "İslam Konferansı Örgütü" gibi, Müslüman ülkeler arasında var olan örgütlenmelerde de görülmektedir. Yine, Avrupa ve ABD'deki Müslümanlar arasında da anlaşmazlıklar vardır; bu da, neticede İslam düşmanlarının işini kolaylaştırmaktadır.

Çeşitliliği anlamamak

Balkanlarda Müslüman entegrasyonunu girift hâle getiren bir diğer mesele de, birtakım aşırı İslamcı hareketlerin ve öğretilerin varlığıdır. Radikal tarihi krizler, insanlar arasında aşırılığı teşvik eden ve bununla doğru orantılı olarak şiddeti de yaygınlaştırmaya çalışan radikal oluşumların baş göstermesi ve yayılması için elverişli ortamlardır. Bu bağlamda - Vahhabi ve Şiiilerin oldukça yaygın olduğu- Bosna, Bulgaristan ve Arnavutluk, özel ilgiye tabidir. Sorun, Balkan ülkelerindeki yerli ve geleneksel İslam topluluklarının bu hareketlere karşı nasıl tepki göstermesi gerektiği ile ilgilidir. Bu durum, 500 yıl süren uzun bir aidiyet döneminde, Hanefi mezhebine göre İslami pratikleri uygulayan ve itikadi olarak Maturidi öğretiyi takip eden Balkan Müslümanları olarak bizleri, bu konumumuzu sürdürmeye ve kafa karışıklığına ve bu ilkeler arasında kargaşaya neden olan her şeye karşı güçlü bir karşı çıkışa sevk etmektedir.

Erken dönem İslam'ın özelliği olan (hukuk ekolleri ve filozoflar arasındaki karşılıklı hoşgörünün ürünü) manevi çoğulculuğun son yüzyılda iyice azaldığını görmek rahatsız edicidir. Bugünkü sahne, kendi doğrularıyla, sadece kendisinin doğru yol üzerinde olduğuna inanmış, bir diğeri anlamayan ve siyasallaşmış İslami hareketlerden oluşan bir azınlık tarafından şekillendirilmektedir.

Balkan Müslümanlarına göre İslam, dışlayıcı bir İslam olmak yerine, Müslüman ve gayrimüslim etnik gruplarla olan karşılıklı ilişkiler yoluyla hakikiliğini ortaya

koymalı ve bu ilişkiler de karşılıklı saygı ve anlayış üzerine bina edilmelidir (M. Hofman, 2004). Basının, radikal Müslüman liderleri İslam'ın sözcüleriymiş gibi gösterme noktasında elinden geleni yaptığı ve daha mutedil olanları görmezden geldiği de doğrudur.

Müslümanlar arasında iyi bir diyalog olmadığı sürece, Batı ve Doğu arasında meşru bir diyalogun olması ve güvensizliğin üstesinden gelinmesi de mümkün değildir. Geçmişte Batı'nın Doğu'suz var olamadığı, gelecekteyse Doğu'nun Batı'sız var olamayacağı dikkate alındığında, güvensizlik için bir neden kalmayacaktır. Bu iki dünya, karşılıklı olarak birbirine bağımlıdır; bu da, birbirlerine yardım etmelerinin ve birbirlerini tamamlamaktan başka seçeneklerinin olmamasının nedenidir. Doğu ve Batı arasındaki diyalogun alternatifi yoktur (Mustafa Ceriç, 2008).

Müslümanların diğerleriyle olan ilişkileri, Müslüman ve gayrimüslim topluluklar için büyük bir fırsattır. Karen Armstrong, İslam'ın diğer etnik gruplarca kabul görmesi ve doğru anlaşılmasını, radikalizmden ve İslam açısından önemli olmayan meselelerden kaçınmada büyük bir imkân olarak görür ve Amerikan deneyiminden bahsederek şöyle söyler: *"İslam dünyasında Amerikalı Müslümanların benzer bir etkisi olabilir. Onlar ABD'de, Kur'ani idealler doğrultusunda yaşamının gerçekten mümkün olabileceğini kanıtlar. Ancak potansiyel teröristler olarak görüldükleri ve sürekli kendilerini savunmak zorunda kaldıkları sürece bunu gerçekleştirmeleri güçleşmektedir. Batılı insanların, İslam'ın yabancı bir din olmadığını, kendi idealleriyle derin bir uyum içerisinde olan bir sistem olduğunun farkına varmaları çok önemlidir... Müslümanlar asırlar boyu Avrupalılardan çok daha hoşgörülü ve çoğulcu toplumlar oluşturmuşlardır. İslam hukukunun önemli ilkeleri demokrasiyle büyük ölçüde uyumaktadır; Kur'an, Batılı*

ideallerin merkezinde yer alan adalet ve eşitliğe vurgu yapmaktadır. Uzun ve travmatik karanlık çağın ardından Müslümanların onları yeniden, antik Yunan felsefesi, bilim ve matematik mirasıyla tanıstırarak kültürlerini inşa etmelerinde yardım etmiş olduklarını öğrenecekler." (Karen Armstrong, 2007; *What's Right with Islam is What's Right with America* adlı kitabın önsözünden.)

İslam, kendisini, bireysel ve toplumsal yaşamımızdaki incelikleri belirleyen, alan ama aynı zamanda da veren kültürel bir etmen ve sağlam bir biçimde ihdas edilmiş bir sistem olarak algıladığımızda bizi geniş bir dizi faaliyet ve iş birliği içerisine itecektir. Bununla beraber, aktif bir şekilde dinî kültürel, ekonomik, bilimsel ve siyasal düzeyde, kendi içimizde karşılıklı bir iş birliği içinde olmadan dünyanın geri kalanıyla tam bir iş birliği içine girmemiz mümkün olamaz.

Tebliğin sonunda, iş birliğimizle ilgili olarak somut yollardan en azından birkaçına değinmek istiyoruz:

1. Öngörülebilir bir gelecekte, Balkan Müslümanlarının dinî cemaatleri, iş birliği şekillerinin ve niteliğinin karşılıklı olarak belirleneceği bir koordinasyon organı yahut (kıdemli müftülerden oluşan) bir müftüler kurulu oluşturmalıdır. Bu koordinasyon organı veya kurulu, imkânlar dâhilinde, Balkanlardaki dinî cemaatlerin bir birliği veya ittifakı hâline gelmelidir. Bu organ, yayıncılık alanında, en azından aynı dilin veya benzer dillerin konuşulduğu ülkeler için iş birliği şekillerine karar vermelidir. Dinî cemaatler ayrıca, eğitim kurumlarının (medreseler, fakülteler, üniversiteler) iş birliği noktasında da anlaşma sağlamalı ve yuvarlak masa toplantıları, bilimsel toplantılar, öğrenci değişimleri vb. düzenlemelidir.

2. Balkanlarda, Müslüman gençlik temsilcilerinin zaman zaman toplanıp dinî, kültürel, sportif ve siyasal alandaki

faaliyetlerini tartışabilecekleri Müslüman gençlik derneklerinin kurulması önem arz etmektedir. Öyle inanıyoruz ki, siyaset eğitimi büyük önem taşımaktadır. Çünkü çoğu Balkan ülkesinde siyasi arenada en kritik roller eski komünistler, hatta komünist düşüncenin öncülerince oynanmıştır. İşte bu nedenle, İslami köklerini saklamayan siyasilerle onları güçlü bir şekilde yüzleştirecek nedenler aramamız gerekmektedir.

3. Müslüman iş adamlarının Balkan ülkelerindeki ekonomik iş birliği de çok önemlidir. Böyle bir iş birliği, iş ve kârı arttırarak, İslami projelere daha fazla yardımda bulunmayı sağlayacaktır. Sırbistan ve Hırvatistan'ın Türkiye ve İslam dünyasıyla Bosna-Hersek'ten daha iyi bir iş birliğinin olması başka nasıl açıklanabilir? Bu iş birliği nedeniyledir ki, Suudi Arabistan halkı, daha içilebilir ve bol olmasına karşın, Bosna-Hersek suyu yerine Hırvat suyu içmektedir.

4. Her türlü iş birliğimizin birleştirici etkeni olarak Türkiye Cumhuriyeti, Balkan halklarının dilinde yayın yapan bir televizyon kanalı kurma yönünde çalışmalıdır. Bu, halkların eğitimine ve birbirlerini tanıyarak yakınlaşmalarına büyük katkıda bulunacaktır.

5. Son olarak; bu sempozyum gibi, Balkan Müslümanlarına dair gelecek öngörülerıyla ilgili yıllık sempozyumların belirli aralıklarla düzenlenmesi gerekmektedir. Çünkü daha iyi bir gelecek için çözüm bulma noktasındaki her çaba dikkate değerdir.

Kaynakça:

- Dedijer, Vladimir & Antun Miletic, Genocide over Muslims 1941-1945: Collection of Documents and Testimonies. Saraybosna: Svjetlost, 1990.
- Ramazan, Tarık. Avrupa'da Müslüman Olmak. Saraybosna: Bosna-Hersek Imamlar Birliği, 2002.
- Abd-ul-Rauf, Imam Feisal. What's Right with Islam is What's Right with America. İngilizceden çev.: Mujo Cajlakovic. Sarayova: Obzorja, 2007.
- Karcic, Fikret. Balkan Muslims - "Eastern Issue" in XX Century. Tuzla: Behram Bey Medresesi Tuzla, 2001.
- Jahanbeglou, Ramin. Seyyid Hüseyin Nasr - Röportajlar. Farsçadan çeviri: Muammer Kodriç. "Dobra knjiga". Saraybosna: 2007.
- Busuladžić, Mustafa. Muslims in Europe - Seçilmiş yazılar. Haz. Sacir Filandra, Saraybosna: Sejtarija, 1997.
- Dzait, Hişam. L'Europe L'Islam. Fransızcadan çev.: Sabina Berberovic. Saraybosna: Islamic community in Bosnia and Herzegovina, Hırvatistan & Slovenya, 1989.
- Ramazan, Tarık. Avrupa'da Müslüman Olmak. Saraybosna: Bosna-Hersek Imamlar Birliği, 2002.
- Hofman, Murad Wlfreid. Der Islam im 3. Jahrtausend. Almancadan çeviri: Vedad Smailagic. Saraybosna: 2004.
- Silajdzic, Adnan. Muslims in Search for the Identity. Sarajevo: Saraybosna İslami İlimler Fakültesi / IC El-Kalem, 2006.
- Selimovic, Meša. Death and the Dervish. Sarajbosna-Belgrad: Svjetlost/Prosveta, 1967.
- Karic, Enes. Human Rights in the Context of Islamic-Western Debate. Saraybosna: Law Center, Open Society Fund - Bosna-Hersek 1996.
- Mehtic, Halil. In Spirit of the Qur'an. Zenitsa: İslam Pedagoji Fakültesi dergisinde yayınlanan bir söyleşiden, 2006.
- Smailagic, Nerkez. Classical Culture of Islam, I. Zagreb: 1973.
- Ceric, Mustafa. Interview published in the magazine New Horizons. 109/08. Zenitsa: Selam Derneği, 2008.

Seyyid Ali Hamanei

Siyonistlerin dokunulmazlık tulsımını kırın

Bismillahirrahmanirrahim

Filistin'i savunmak için gerçekleşen 4. oturuma katılmak üzere İran İslam cumhuriyetine gelen siz muhterem ulema, düşünür, politikacı ve mücahitlere hoş geldiniz diyorum.

Gazze Konferansı – Tahran

Hicri kameri 1427 yılının rebiulevvel ayının 15 - 17 günleri arasında Tahran'da düzenlenen önceki oturum ile bu gün düzenlenen oturum arasında geçen zaman süresince Filistin sorununda geleceğin ufkunu daha aydınlatan ve bizlerin İslam dünyasının bu esas sorunu hakkındaki görevlerimize daha da netlik getiren önemli ve belirleyici olaylar vuku buldu.

Söz konusu önemli olaylardan biri, 2006 yılında İsrail'in Lübnan'ın 33 günlük savaşında İslami direniş karşısında şaşkınlığa sebep olan askeri ve siyasi hezimet ve bir başkası ise Gazze'de Filistin milleti ve yasal hükümetine karşı dayattığı 22 günlük savaşta zilletle dolu yenilgisidir.

Şimdi, yıllardır ordusu, silahları ve Amerika'nın askeri ve siyasi desteği ile korkunç ve yenilmez bir görünüm sergileyen gasıp rejim, iki kez silah ve teçhizattan daha çok Allah'a ve halkına güvenerek savaşıran direniş güçleri karşısında hezimete uğradı ve tüm askeri tatbikatlara, hazırlıklara, istihbarat örgütlerine, Amerika ve bazı Batılı devletlerin sonsuz desteğine ve İslam dünyasının münafıklarının işbirlikçiliğine rağmen İslami uyanışın güçlü dalgalarına karşı dağılmış, çöküşün keskin sürecine girdiğini göstermiştir.

Öte yandan siyonist canilerin tarihi Gazze olayında işlediği cinayetler, sivil halkı geniş çaplı katliam etmek, savunmasız evleri yıkmak, henüz emzirilen bebeklerin göğüslerini delmek, okulları ve camileri bombalamak, fosfor bombalarını ve diğer bazı yasak silahları kullanmak, yaklaşık iki yıl süren ve halkın temel ihtiyaçları olan gıda, ilaç, yakıt ve zaruri ihtiyaçların yolunu kesmek ve yine bir çok cinayet, yapay siyonist rejim elebaşlarının vahşilik ve cinayet huylarının Filistin faciasının başladığı ilk yıllara göre hiç değişmediğini ve Deyr Yasin, Sabra ve Şatilla facialarını yaratan vahşi ve acımasız huyun bu gün yine aynı şekilde çağın tağutlarının zihninde ve karanlık gönüllerinde hakim olduğunu gösterdi.

Tabi bu gün ilerleyen teknolojiye yararlanmak suretiyle cinayet çemberleri daha da geniş ve facia boyutu daha da büyüktür.

Gerek siyonist rejimin yenilmezlik kuruntusu ile 'gerçekçilik' sloganı atan ve gasıplara karşı uzlaşma ve teslim eli uzatanların, gerek kendi batıl düşünceleri ile siyonist politikacıların ikinci ve üçüncü kuşağını, birinci kuşağın işlediği cinayetlerden aklayanlar ve onlarla sağlıklı bir şekilde bir ortamda yaşama umudunu kendi gönüllerinde yaşatanların şimdi bu hatalarını anlamış olmaları gerekir.

Birinci olarak, Müslüman ümmetin uyanış dalgası ve İslami direniş fidanının gelişmesi ile birlikte o sahte heybet çöktü ve gasıp rejimin zayıflığının ve acizliğinin işaretleri ortaya çıktı.

İkincisi; bu rejimin elebaşlarında saldırganlık ve cinayetten utanmazlık ruhu ilk yıllarda olanın aynısıdır ve ne zaman yapabilirlerse veya yapabileceklerini düşünecek olurlarsa, hiç bir cinayetten çekinmeyeceklerdir.

Bu gün Filistin işgalinin üzerinden 60 yıl geçiyor. Bu sürede tüm maddi güç araçları gasıpların hizmetine sunuldu. Bunlar para, silah ve teknoloji; siyasi ve diplomatik çabalara ve muazzam medya ve iletişim imparatorluk ağına kadar uzandı.

Bu geniş çaplı şeytani çabalara karşın gasıplar ve onların destekçileri siyonist rejimin meşruiyetini çözümleyemedikleri gibi bu mesele zaman sürecinde daha da karmaşık bir hale geldi.

Filistin'in gasp edilmesi için gündeme getirilen holokost hakkında bir soru sorma veya araştırma yapılmasına dahi Batılı ve siyonist medya ve siyonizme destek veren devletlerin tahammülsüzlüğü, bu sarsılma ve muğlaklığın işaretlerinden biri sayılır. Şimdi siyonist rejimin durumu dünya kamuoyu nezdinde ezeli karanlık tarihinden daha da kötüdür ve ortaya çıkış sebebini sorgulamak daha ciddi hale gelmiştir.

Asya'nın doğusundan Latin Amerika'ya kadar şimdiye kadar eşine ender rastlanan bu rejime karşı itirazlar ve bu uğursuz seçerenin ortaya çıktığı İngiltere ve Avrupa dahil, dünyanın 120 ülkesinde düzenlenen kitlesel protestolar ve Gazze'deki İslami direnişi ve Lübnan'da 33 günlük savaştaki İslami direnişi desteklemeleri, siyonizme karşı küresel bir direnişin oluştuğunu göstermektedir ki bu da son 60 yılda asla bu kadar ciddi ve geniş çaplı olmamıştır. Bu yüzden Lübnan ve Filistin İslami

direnışinin dünya vicdanını uyandırdığı söylenebilir.

Bu büyük bir derstir, hem zorbalık ve baskı ile sahte ve yapay bir devlet ve milleti yaratmak ve zamanla inkar edilemez bir gerçeğe dönüştürmek ve İslam dünyasında böylesine zalimce bir dayatmayı normalleştirmek isteyen İslam ümmeti düşmanları için, hem de İslam ümmeti ve özellikle uyanık vicdanlara sahip cesur gençler için, ki gasp edilen hakların iadesi için verilen mücadelenin asla yerde kalmayacağını ve bunun Allah'ın bir vaadi olduğunu bilsinler.

Filistin meselesinde bazı yetkililerin kafasında oluşan büyük yanlış, İsrail adında bir devletin 60 yıllık bir gerçek olduğu ve onunla uzlaşmak gerektiğidir. Benim anlamadığım konu, neden bu kesimlerin gözlerinin önünde duran başka gerçeklerden ders almadıklarıdır.

Balkanlar, Kafkasya ve güney Asya ülkeleri 80 yıllık kimliksizlik ve eski Sovyetler Birliği'nin bir parçası olmanın ardından bir kez daha esas kimliklerine kavuşmadılar mı? Neden İslam dünyasının bir parçası olan Filistin, bir kez daha İslami ve Arap kimliğine kavuşmasın? Ve neden Arap gençlerin en akıllı ve en direnişçi gençleri olan Filistinli gençler iradelerini bu zalimce gerçeğe karşı zafere ulaştırmasın?

Bir başka büyük yanlış, Filistin milletinin tek kurtuluş yolunun müzakere olduğunu söylemektir. Mütareke kiminle? Zorbalıktan başka hiç bir ilke tanımayan

zorba ve sapkın gasıp rejimle mi? Kendilerini bu oyun ve kandırmaca ile teselli etmeye çalışanların eline ne geçti ki?

Siyonistlerden Özerk Yönetim adına şu elde ettikleri, aşağılayıcı ve hakaret edici mahiyeti bir yana, evvela gasıp rejimin hemen hemen tüm Filistin üzerinde mülkiyet hakkını itiraf etmekle elde edildi.

İkincisi, siyonistler aynı yarım yamalak ve görece hükümeti de boş bahanelerle birçok yerde ayaklar altına alarak ezdiler.

Yaser Arafat'ın Ramallah'taki karargahında kuşatma altına alınması ve türlü yöntemlerle aşağılanması ve zillile düşürülmesi, unutulacak bir olay değildir.

Üçüncüsü, ister Arafat döneminde ve özellikle ondan sonra özerk teşkilat yetkilileri ile görevleri Filistinli mücahitleri takip etmek ve tutuklamak ve onları istihbarat ve polisiye kuşatması altına almak olan kendi karakollarının şefleri gibi davrandılar ve böylece Filistinli gruplar arasında nifak tohumu ektiler ve onları bir birine düşürdüler.

Ve dördüncüsü, o kadarcık zayıf kazanım da sadece mücahitlerin cihadı ve teslimiyet nedir bilmeyen cesur Filistinli erkek ve kadınların direnişi ile elde edildi.

Eğer intifadalar gerçekleşmeseydi, Filistin'in geleneksel liderlerinin siyonistlere karşı ard arda düşüşü yüzünden bu kadarını da asla onlara vermezdi.

Yoksa bu kanser tümörünün oluşmasında ve desteklenmesinde en büyük günahı işleyen Amerika ve İngiltere ile mi (müzakere edilecek)? Bunlar arabulucu olmaktan ziyade bu kavganın tarafıdırlar.

Amerika yönetimi hiç bir zaman siyonist rejime ve hatta son Gazze olaylarından önceki açık cinayetlerine verdiği kayıtsız şartsız desteği kesmedi.

Hatta Bush yönetiminin politikalarında değişim sloganı ile iş başına gelen Amerika'nın yeni başkanı, İsrail'in güvenliğine yönelik kayıtsız şartsız yükümlüğünden, yani devlet terörü, zulüm ve zorbalığa destek, 22 gün boyunca yüzlerce Filistinli çocuk ve kadın ve erkeğin katliamını savunmaktan dem vurmakta. Bu, Bush döneminin yanlış yolundan başka bir şey değildir, ne eksik ve ne de fazla.

Birleşmiş Milletlere bağlı kurumlarla müzakere etmek de bir başka kısır döngüdür. BM belki de Filistin gibi az sayıda örnekte ifşa edici ve rezil rüsva edici bir sınavla karşı karşıya kalmıştır.

Güvenlik Konseyi bir gün Filistin'in acımasız terörist örgütlerce işgal edilmesini hemen resmiyete tanıdı ve bu

tarihi zulmün ortaya çıkışı ve devam etmesinde temel rolü ifa etti ve daha sonra onlarca yıl sürekli bu rejimin soykırımlarına, savaş suçları ve diğer türlü suçlarına karşı razıymışçasına sustu ve hatta genel kurul, siyonizmin ırkçılık olduğuna dair karar verdiğinde bu karara eşlik etmediği gibi pratikte bu karardan 180 derece uzak durdu.

Güvenlik Konseyi'nin daimi üyesi olan dünyanın zorba devletleri bu uluslar arası kurumdan bir araç olarak yararlanıyorlar. Sonuçta bu konsey dünyada güvenlik işine yardım etmediği gibi, nerede insan hakları, demokrasi ve benzeri kavramlar, onların aşırı istek ve sultalarını haklı göstermek için lazımsa hemen yardıma koştu ve onların gayri meşru işlerini hile ve yalan maskesi ile kapattı.

Filistin'in kurtuluşu BM veya sultacı güçler ve doğal olarak gaspçı rejimden dilenmekle olmaz. Kurtuluşun yolu sadece direnmektir, Filistinlilerin vahdeti ile cihadi hareketin sonsuz kaynağı olan tevhid kelimesi ile olur.

Bu direnişin temelleri bir yandan Filistin'in içinde ve dışında yer alan Filistinli mücahit gruplar ve mümin ve direnişçi Filistin milletidir ve öte yandan başta din alimleri ve aydınlar ve siyasi seçkin şahsiyetler ve akademisyenler olmak üzere dünya genelindeki Müslüman devletler ve milletlerdir.

Bu iki temel sağlam bir şekilde yerine oturduğu takdirde, kuşkusuz bu gün uyanık vicdanlar ve istikbar ve siyonizm medya imparatorluğunun büyüleyen propagandalarının etkisi altında kalmayan gönüller ve düşünceler, dünyanın her yerinde mazlumun ve hakkı hakkedenin yardımına koşacak ve istikbarı, düşünce ve duygu ve amel fırtınasına boğacaktır.

Bu hakikatin örneğini son günlerde Gazze'nin şanlı direnişinde gördük. Uluslararası bir hizmet kurumunun Batılı başkanının kameralar karşısında ağlaması, insan hakları kurumlarında çalışanların acıyı paylaştıklarını yansıtan açıklamaları, Avrupa başkentlerinde ve Amerika kentlerinde halkın büyük ve samimi protestoları, bir kaç Latin Amerika devleti başkanlarının cesur eylemleri, hepsi ve hepsi gayrimüslim dünyanın da hala şer ve fesat yaratan güçlerin, ki bunların Kur'ani adı şeytandır, elinde tam olarak tutsak edilmediğini ve hala hakikatin kendini göstermesi için meydanın açık olduğunu göstermektedir.

Evet, Filistin halkı ve mücahitlerinin direnişi ve sabrı ve İslam ülkelerinin onlara çok yönlü destek ve yardımları Filistin'in gasp edilmesinin şeytanı tılsımını kırmayı başaracaktır. İslam ümmetinin muazzam enerjisi hassas ve acil bir konum arz eden Filistin sorunu başta olmak üzere İslam dünyasının sorunlarını çözecektir.

Şimdi dünya genelinde siz Müslüman kardeşlerime ve yine her ülkeden veya millettten uyanık vicdan sahibi olanlara söyleyeceğim konu, gayret edin ve siyonist canilerin dokunulmazlık tılsımını kırın. Gaspçı rejimin Gazze faciasının ortaya çıkmasında rol ifa eden siyasi ve askeri elebaşlarını yargılayın ve adalet ve aklın hükmettiği cezaya çarptırın.

Bu, atılacak ilk adımdır. Gaspçı rejimin siyasi ve askeri elebaşları yargılanmalıdır. Eğer cani cezalandırılırsa, cinayet işlemek için hedef ve cünunu olanlar için durum

zorlaşacaktır. Büyük cinayetlerin faillerini serbest bırakmak, kendi başında diğer cinayetlerin işlenmesi için etken ve teşvik unsuru olur.

Eğer İslam ümmeti Lübnan'da 33 günlük savaş ve o korkunç facianın ardından, faciaya sebep olan siyonistlerin cezalandırılmasını ciddi bir şekilde talep etseydi, eğer bu haklı talep Afganistan'da düğün konvoyunu kana bulamak ve Black Water'in Irak'ta işlediği cinayetler ve Amerikalı askerlerin Ebu Gureyb'te ve diğer yerlerde rezil rüsva olmalarının ardından gündeme gelseydi, bu gün Gazze Kerbela'sına şahit olmazdık.

O olaylarda biz Müslüman devletler ve milletler akıl ve adaletin hükmettiği gibi görevimizi yerine getirmedik ve sonuç, bu gün şahit olduğumuz durumdur.

Esef verici olan durum, bazı devletlerin ve politikacıların beşeri ahlak ve vicdani yargı konularına yabancı olmalarıdır. Onlar için 22 günde Gazze'de 1350 insanın katliama tabi tutulması ve 5500 silahsız insanın ve çocuğun yaralanması hiç bir hassasiyet yaratmamaktadır. Katiller ve suçlular cezalandırılmadığı gibi, mükafatlandırılmaktadır.

Onlar için zalim rejimin güvenliği, her halükarda savunulması gereken kutsal bir durum sayılır ve mazlum taraf, ister halkın kahir oyları ile iktidara gelen yönetim, ister bu yönetimi iktidara taşıyan halk, suçlu ve mahkumdur.

İşte budur ahlak ve vicdan ve faziletle ilgisi olmayan ve bu nesnelerle bir araya gelemeyen siyaset anlayışının verdiği karar. Bu devletler kamuoyunun kendilerine karşı derin nefretini görünce, açık delili görmeden yine politika yapmaya yönelirler ve bu kısır döngü hala devam etmektedir.

İslam dünyasındaki aziz kardeşlerim, bu tecrübelerden ders almalıyız. Bu gün

büyük ümmetimiz İslami uyanış sayesinde muazzam bir güce sahiptir. İslam ülkelerinin birçok sorunlarının çözüm anahtarı, bu muazzam toplumun çabaları ve bütünlüğünün elindedir.

Ve Filistin meselesi, İslam dünyasının en acil meselesidir. Bazen Filistin bir Arap meselesidir, şeklinde sözler sarf edilir.

Bu sözün anlamı nedir? Eğer maksat Arapların daha güçlü akrabalık bağı duygusu taşıyor ve daha fazla hizmet ve mücadele etmek istiyor anlamında ise, bu güzel bir sözdür ve biz bunu tebrik ediyoruz.

Ancak eğer bu sözün anlamı, bazı Arap ülkelerin liderlerinin Filistin halkının 'Ey Müslümanlar' nidasına en ufak bir ilgiyi göstermeden Gazze faciası gibi önemli bir meselede gasıp ve zalim düşmanla işbirliği yapmaları ve göreve çağrı sesi onları rahat bırakmayanlara 'neden Gazze'ye yardım ediyorsunuz' şeklinde bağırımları ise, o zaman hiç bir cesur ve vicdanlı Müslüman ve Arap bu sözü kabul etmez ve bu sözü söyleyeni serzeniş ve kınamaktan da geri kalmaz.

Bu, kendi babasına dayak atan Ehzem'in mantığıdır ki eğer birileri çıkıp da müdahale ederse başına bağırır ve ardından oğlu da büyükbabasına dayak atardı ve bu olay Arapça'da bir atasözüdür.

Filistin halkına çok yönlü yardım etmek ve onlara tam destek vermek, tüm Müslümanlara farz-ı kifai'dir. İran İslam

cumhuriyetini ve diğerk bazı Müslüman ülkelerini Filistin'e yardım için eleştirenler, kendileri bu yardım ve desteğı versinler ki bu İslami görev başkalarının üzerinden alınmış olsun ve eğer bunun için gereken gayret ve güç ve cesaretleri yoksa, eleştirmek ve sabote etmek yerine başkalarının sorumluluk ve cesur davranışına karşı kadirşinas olsunlar.

Oturuma katılan değerli misafirler, sizler Filistin meselesinde kanaat önderi ve düşünürsünüz. Bu günkü tarihi görevimiz, geçmişin güçsüz sözleri ve tezlerini tekrarlamak değil, Filistin'i siyonist rejimin zulmü altından kurtaracak çözüm yolları sunmaktır.

Bizim önerimiz tüm dünya kamuoyunun ortak mantığı olabilecek demokrasiye tamamen uygun bir çözüm yoludur. Bu öneri, Filistin topraklarında hak sahibi olan tüm herkesin ister Müslüman ister Hristiyan ve ister Yahudi, bir referandumda kendi rejimlerinin yapısını seçmeleri ve yıllarca mülteci durumunda olan tüm Filistinlilerin de bu referanduma katılmasıdır.

Batı dünyası bu çözüm yolunu kabul etmemenin, sürekli dem vurdukları demokrasiye bağlı olmamalarının işareti olduğunu bilmelidir ve bu, onları ifşa eden bir başka sınav olacaktır.

Onların bir önceki sınavı da Filistin'deydi ki Batı Yakası ve Gazze şeridinde yapılan seçimler ve sonucunda Hamas yönetiminin iktidar olmasıydı ki kabul etmek istemediler. Demokrasiyi ancak sonuçları onlara uygun olan yere kadar kabul edenler savaş yanlısı ve maceracıdır ve eğer barıştan dem vuruyorlarsa, yalan ve kandırmacadan başka bir şey değildir.

Bu gün Gazze'nin imarı, Filistin meselesinin en acil meselelerinden biridir. Filistinlilerin kahir oyu ile seçilen ve direnişlerinin hamaseti ve siyonist rejimi hezimete uğratması Filistin'in son yüz

yıllık tarihinin en parlak noktası olan Hamas yönetimi, imar çalışmaları ile ilgili tüm faaliyetlerin odağında olması gerekir.

Mısırlı kardeşlerin yardım yollarını açmaları ve Müslüman ülkelerin ve milletlerin bu önemli görevlerini yerine getirmelerine izin vermeleri uygun olur.

Son olarak kendi kanları ile Filistin'in Gazze şeridini İslam ve Arap dünyasının izzetine dönüştüren 22 günlük savaşın şehitlerini saygı ile anıyor ve onlara Allah'tan mağfiret ve rahmet niyaz ediyorum.

Ve ayrıca tüm Filistinli, Lübnanlı, Iraklı ve Afganistanlı şehitleri ve tüm İslam şehitleri ve rahmetli imamın – ks - mutahhar ruhunun selamlıyorum.

Yüce Allah'tan İslam ve Müslümanların izzetini ve Müslüman milletlerin bir birine daha da yakınlaşmasını ve İslam dünyasının artan uyanışını niyaz ediyorum.

Vesselamunaleyküm ve rahmetullahi ve berekatu

Çeviri:

Reza Malekisani

Arif Karadağ

Kaynak: Yakındoğ u Haber

http://www.yakindoguhaber.com/haber_de_tay.php?haber_id=6330

Faik Miftari

Tre burra të shquar që më më kanë frymëzuar

Brezi ynë që kemi lindur në gjysmën e dytë të shekullit XX, e kemi për obligim që të shkruajmë për personalitetet e çmuar që kanë jetuar dhe vepruar gjatë shekullit XX, ashtu që figurat dhe veprat e tyre të mbesin të shënuara në letër për të mbetur të paharruar shekuj me rrallë. Duke marrë parasysh kohën e tashme në të cilin jetojmë, e që është epoka e kompjuterizmit dhe të internetit, në të cilin është lehtësuar bukur shumë shpërndarja dhe leximi i shkrimeve qoftë nëpër mediat e shkruara (gazetat dhe revistat), qoftë ato elektronike (ueb faqet dhe forumet). Kur e them këtë e kam parasysh për boshllëqet e mëdha që janë akoma prezent në mesin tonë, në trojet tona shqiptare, sikur në Shqipëri, Kosovë, Maqedoni, Preshevë e Ulqin. Pikënisja e këtij boshllëku kulturor daton qysh nga viti 1908 kur u përcaktua alfabetit latin neve shqiptarëve, që në Shqipëri para vitit 1920 gjeti zbatim zyrtar, ndërsa gjuha shqipe dhe alfabeti latin fare nuk u lejua në trojet shqiptare të okupuara nga Serbia në vitin 1912. Ashtu që i tërë populli shqiptar brenda natës mbeti analfabet pas disa shekuj leximi e shkrimi. Gjurmët e këtij krimi kulturor kanë lënë pasojë të papara për kulturën tonë në përgjithësi, si fetare ashtu edhe kombëtare, e kur të shtohet edhe aplikimi i sistemit komunist për gjysmë shekulli me rrallë, me të vërtet pasojat janë edhe më të mëdha. Gjatë këtij gjysmë shekulli të kaluar në sistemin komunist, janë anashkaluar dhe lënë anash figurat dhe personalitete të çmuara që kanë

lënë gjurmë në shoqërinë tonë dhe kanë dhënë kontribut të çmuar në si në aspektin islam ashtu edhe atij kombëtar të popullit tonë. Qëllimi i shkrimit tim është që për këto personalitete të shkruhet dhe të shënohet veprimtaria e tyre fetare e atdhetare që të mos harrohen, siç thotë thënia e njohur e mulla Mustafa Basheskisë ” çdo send që shënohet mbetet, çdo send që mbahet mend, harrohet”.

Në këtë shkrim do të ndalem tek tre burrat shqiptar, që janë shembull se si duhet vepruar për çështjet fetare-kombëtare, ata burra ishin Riza Gashi nga Mitrovica, Hasan Vuqitërna nga Rahoveci dhe Rashid Gorani nga Peja.

Riza Gashi ka qenë një personalitet i rallë nga Mitrovica i cili ka jetuar dhe vepruar në Mitrovicë, unë nuk do të ndalem në biografite të tyre, por në një këndvështrim tjetër, kontributet e tyre fetare e kombëtare, që kanë lënë gjurmët dhe kanë ndikuar në mesin e një rrethi më të gjerë shoqëror e fetar në Kosovë. Riza Gashi ishte një besimtar dhe atdhetar i vërtet me një largëpamsi të veçantë politike, fetare, kombëtare, kulturore, gjatë periudhës komuniste në të cilin ka jetuar. Njeri që gjatë gjithë jetës ka lexuar dhe ka poseduar një bibliotekë të rallë në atë kohë, ka pas një njohuri të jashtëzakonshme të proceseve aktuale politike, fetare, kombëtare si në aspektin kombëtar e sidomos atij ndërkombëtar. Ka mbajtur korrespondentë të rregullte me personalitet e njohur të asaj kohe sikur që ishin Hysein ef. Xhoza nga Sarajeva, Ali ef. Bullaqi nga Stambolli, Tevfik ef. Nahi nga Kajroja (vëllau i myderrizit të njohur nga Gjakova Hasan ef. Nahut, njëri nga përkthyesit e Kur'anit në gjuhën shqipe) e të tjerë. Ku burrë i madh, mua më ka frymëzua..Ishte njeri me ndikim, ashtu që lirisht mund të them që pas babait tim që më ka edukuar në frymën islame e shqiptare që nga moshë 7 vjeçare, mësuesit tim zotëri Ryzhdi Dapkos që më mësoi shkronjat e para

shqipe, hoxhës tim Hafiz Maksut ef. Spahiu që më mësoi shkronjat e Kur'anit, Riza abeji, siç e quanim, ka qenë në rangun e mentorit tim të aftësimit dhe kalitjes së mëtejme në aspektin e përsosjes dhe këndvështrimit islam të jetës dhe veprimtarisë sime. Ka qenë njohës i mirë i gjuhës shqipe, turke, boshnjake, serbe e ngapak edhe arabe, dhe lexues i rregullt i literaturës islame në gjuhën shqipe, turke dhe boshnjake. Ka qenë lexues dhe përcjellës i rregullt i shtypit ditor, javor, mujor e vjetor. Karakterizohej përveç tjerash edhe me një kujtesë të fortë, mbajte në mend shumë ngjarje nga e kaluara e ndritshme historike e popullit tonë. Pata rast të njoftohem me Riza abejin, pasi që në atë kohë isha në studime në Mitrovicë, dhe gjatë kohës së kaluar pesëvjeçare në Mitrovicë, krahas diplomimit tim në fakultet, lirisht mund të them se mora edhe një diplomë të pashkruar, nga mentori im i jetës, vizionit dhe këndvështrimit islam vendor e botëror, të profesorit tim të nderuar Riza abej. Shpesh shkonim bashkë në namazin e xhumasë në xhaminë e Haxhi Veselit, dhe pas dëgjimit të hytbes dhe faljes së farzit, dilnim nga xhamia, dhe nuk ka qëlluar kurrë që të mos jap edhe sadaka fukarave në xhami. Netët e Ramazanit ishin të veçanta, me ç'rast kam përfituar më së shumti nga mësimet, ligjëratat, këshillat e rralla për atë kohë, të cilët ato si të tilla ka qenë e pamundur të mësohesh në xhami apo diku në ndonjë ambient tjetër, pasi që ishte sistemi komunist në fuqi. Herëpas herë vetëm ndërhyjsha me pyetje, për të vazhduar dhe qartësuar më tutje aty ku ka mbetur, e sidomos tema të aspektit aktual politik islam botëror dhe gjendjes së myslimanëve nëpër botë, pasi ishte një kënaqësi e veçantë për të dëgjuar, ishte një njohës i radhë i situatës aktuale politike islame botërore në atë kohë në Kosovë. Qysh në atë kohë me endje dhe pasion lexonte tefsirin e Sejjid Kutbit në shumë vëllime në gjuhën turke të përkthyer. Kur dëshironte të citonte në origjinal ndonjë citat nga ndonjë libër, vetëm më urdhëronte që të ngritem e të marr librin e

caktuar, në ormanin e librave, i cili gjendej për shembull në rreshtin e dytë, me radhë i pesëmbëdhjetë, faqja e njëzeteshtatë, pasusi i trembëdhjetë... Me të vërtetë e kishte memorien e fortë dhe të rallë. Netëve të Ramazanit e dëgjonte rregullisht Radio Kajron, e sidomos me ëndje kishte qejf të dëgjonte këndimin e Kur'anit nga hafizët e shkëlqyer egjiptas. Në Kosovë me ëndje kishte qejf të dëgjonte këndimin e Kur'anit nga mulla Mustafa ef. Dervisholli për të cilin thoshte se është bilbili i Kosovës dhe se shpirti i tij rehatohej nga zëri i bukur që posedon mulla Mustafa ef. Dervisholli. Për respektin e veçantë që kam pas ndaj mentorit tim Riza abej, natën që ndërroi jetë për në Ahiret, unë e pash në ëndërr, që Riza abej ka vdekur, pasi që në atë kohë gjendesha në Greqi, në ishullin e Kretës, ku shkova si student gjatë dimrit për të punuar përkohësisht në vjeljen e portokajve dhe ullinjve gjatë sezonit dimëror. Ishte shkurti i vitit 1989 kur Riza Gashi ndërroi jetë, inshallah Allahu xh.sh. e shpërblen me xhenetin firdevs. Përherë do të mbetet në kujtim thënia e tij e njohur se "unë nuk do përjetoj daljen e Islamit nga katër muret e xhamisë, i cili në atë kohë ishte prezent gjatë sistemit komunist, por ti me siguri do e përjeton, sepse Islami është edhe jashtë katër mureve të xhamisë".

Personaliteti i dytë i çmuar ishte Hasan Vuqitërna (Haxhi Cana) nga Rahoveci, një burrë, besimtar, atdhetar, vizionar, mik, dost i veçantë, i pandalshëm në ecejakun e rrugës për shpërndarjen e ideve fetare islame dhe kombëtare shqiptare. Ka qenë i

dashur dhe i afërt dhe brengat e tij përherë kanë qenë halli i besimit islam dhe çështja e pazgjidhur shqiptare. Ka qenë prore në lëvizje, duke vizituar miqtë dhe dashamirët e tij mysliman anekënd Kosovës, Maqedonisë, Sanxhakut, Bosnjës, Kroacisë. Ishte i palodhshëm edhe në shpërndarjen e literaturës islame (gazetave, revistave, broshurave, librave) si në gjuhën shqipe ashtu edhe asaj boshnjake në ish Jugosllavi. Përveç idesë mbarë shqiptare, tek ai dominonte ideja universale islame, ashtu që përherë mbetet në kujtim thënia e tij e mirënjohur që e citonte shpesh” Tungjatjeta gjer në Kaçanik, selamalejkum gjer në Indonezi”.

Me paraqitjen e UÇK-së në skenë u gëzua pa masë dhe se vetëm me luftë të armatosur Kosova mund të fitojë lirinë. Ashtu siç ka qenë në lëvizje gjithherë, ashtu edhe në lëvizje u vra nga forcat policore ushtarake serbe me 21 korrik 1998 me rastin e ofensivës në Rahovec, pasi që nuk desh të largohej nga Rahoveci. As sot e kësaj dite, që nga vrasja e tij nga forcat serbe, nuk është gjetur trupi i tij, as varri i tij se ku është varrosur nuk dihet. Poeti, shkrimtari, studiuesi nga Gjakova Mexhid Yvejsi, i cili e kishte mik shpirti, në një poezi të shkruar në nëntor 1998, që i ka kushtuar Haxhi Hasan Vuqitërnës, me titull”Kosova do t’ jetë varri i tyre” ndër të tjera shkruan:

“...Juve mos t’ju ligështojë
Hidhërimi e dëshprimi
Për varrin tim pa nishan,
Nishani im është imani,
Këtë le t’a di dushmani.
Kosova do t’jetë varri i tyre...!”

Haxhi Hasan Vuqitërna (1919-1998), ky burrë i shquar, e dha jetën për Kosovën, sikur e kishte dhënë jetën edhe babai i tij, Hoxha, Hasan Vuqitërna, të cilin e ka vra ushtria serbe në vitin 1918, tre-katër muaj pa lind haxhi Cana, pra babë e bir rënë dëshmor për Kosovë.

Personaliteti i tretë i çmuar ishte Rashid Gorani nga Peja. Rrjedhte prej familjes së njohur pejane Gorani e cila çmohej me virtyte të larta fetare dhe kombëtare. Qysh si i ri u dallua në shoqëri sepse kishte një interesim të madh për fe e atdhe. Familja e tij në Pejë ishte e njohur edhe për traditën e mirëmbajtjes se topit për sinjalizimin e kohës së iftarit gjatë muajit të Ramazanit, një traditë e bukur që mirëmbahej dhe praktikohesh në qytetet më të mëdha të Kosovës si në Prizren, Prishtinë, Pejë, Gjakovë. Por kjo traditë e bukur nuk shikohej me sy të mirë nga komunistët dhe nga viti 1949 u ndalua në tërë Kosovën. Me çlirimin e Kosovës në qershor të vitit 1999, si gjithë të tjerët u gëzua edhe Rashid Gorani, por gëzimi i tij e kishte edhe diçka, topi i muajit të Ramazanit. Ripërtirjen e traditës, me njoftua me krismën e topit gjithë Pejën se iftari është hazër. Me një dëshirë të tillë të zjarrtë, ai menjëherë pas luftës, e priti me padurim muajin e bekuar të Ramazanit dhe filloi me e pastrua topin, të cilin e kishte fshehur nën tokë, para pesëdhjetë viteve...! Tashmë topi ishte gati, për iftarin e parë, në Ramazanin e parë në liri, por ndodh një tragjedi, një fatkeqësi...Kur e shkrepi topin, topi krisi... por një sasi baruti eksplodoi jashtë grykës, ra në trupin e Haxhi Rashidit, i cili duke dhënë shpirt arriti të thoshte fjalët e fundit:” a e ndiu krejt Peja krismën e topit...!”

Në përfundim të këtij shkrimi, me pak fjalë, vërtet këta tre burra të shquar më kanë frymëzuar. Lutem, që në jetën e vërtetë, All-llahu i Madhëruar, i ka vendosur në Xhennet!

YUNANİSTAN'DA MÜSLÜMAN OLMAK

Hazılayan
Jaup İmer PASHAJ

Yunanistan Ülke Bilgisi

Başkent	: Atina
Yüzölçümü	: 131.957 km ² (Adalar 24 796 km ²)
Nüfus	: 11 milyon (2007)
Konuşulan dil	: Yunanca, İngilizce, Fransızca
Din	: Rum Ortodoks %97, Müslüman %1,5, Diğer %0,7
Etnik Grup Yapısı	: % 98 Yunan Ortodoks , % 2 Müslüman Türk ve diğer azınlıklar (Türk, Slav, Pomaklar, Arnavut, Çingene ve İllirian)
Para Birimi	: Euro
Sınır komşuları:	Arnavutluk, Makedonya Cumhuriyeti, Bulgaristan, Türkiye
Büyük şehirleri:	Selanik, Patras, Atina, Larisa, İraklion, Drama, Serez, Kavala, Gümülcine, İskeçe

Yunan Agorasından Akropol Manzarası

Yunanistan'da Türk Müslüman Nüfusu

1922'de Türkler'in Kurtuluş Savaşı Zaferi, Yunanlılar'ın ise yaşadıkları 'Küçük Asya Felaketi' (Asia Minor Disaster, Catastrophe) ardından Ege'nin iki yakasından karşılıklı büyük bir göç başladı. 30 Ocak 1923'te Lozan'da imzalanan 'Nüfus Mübadelesi Sözleşmesi'yle resmîyete kavuşan tarihin ilk zorunlu göçünde, (İstanbul'daki Ortodoks Rumlar ile Batı Trakya'daki Müslümanlar hariç) Yunanistan'da yerleşik bütün Müslümanlar Türkiye'ye, Türkiye'de yerleşik bütün Ortodoks Rumlar Yunanistan'a gönderildi. Yaklaşık **2 milyon kişi** yerini yurdunu bırakmak zorunda kaldı.

Mübadelede yollarda

Yunanistan'daki yer adlarının birbirinden farklı, Türkçe, Makedonca ve bugünkü Yunanca versiyonları mevcut. Türkçe adları bugünkü Yunanistan haritalarında bulmak mümkün değil, dedelerinizden ninelerinizden dinlediğiniz göç hikayelerindeki köyleri şehirleri harita üzerinde bulamıyorsanız.

Mübadelede çocuklar

Türk Müslümanlarının Büyük Sürgünü

Yüzyıllar boyunca vatan edindikleri topraklardan bin bir türlü işkence ve zorlukla uzaklaştırılan, yollarda milyonlarcası ölen Müslümanlarını son 150 yılı büyük acılarla dolu. Bu büyük sürgün sırasında 5,5 milyon Türk ve Müslüman hayatını kaybetti. 10 milyona yakını evinden, yurdundan oldu. 150 yılda yaşanan acılar, 'Sürgün ve Ölüm'. Türklerin başta Balkanlar olmak üzere Kafkasya, Kırım ve Doğu Türkistan'dan, Osmanlı'nın sonunla beraber Müslümanlar için yeni bir dönem başaldı bu dönemde baskı ve işkence yapılarak göçe zorlanan insanların dramı anlatılıyor. Yunanistan, Bulgaristan, Makedonya, Kosova, Sırbistan, Hırvatistan, Bosna-Hersek, Romanya, Ukrayna, Kırım, Avusturya, Moldova ve Macaristan'da . Balkan savaşında 1 milyon 253 bin insan muhacir durumuna düşmüş, 261 bin 937 kişi yani eski nüfusun yüzde 17'si katledilmiş ya da sürgünlerde ölmüştü. Savaştan önce Rumeli'de 2 milyon 315 bin Müslüman nüfus yaşıyordu. Savaşlar ve göç yollarında bu insanların 632 bini hayatını kaybetti. Sonuçta Balkanlar'da kalan Türk nüfusu bir milyon 445 bine düştü. Yolda çoğunluğu hayatını kaybetti, hayatta kalabilenler ise Sibirya içlerine kadar götürüldüler.

Avrupa'da II. Dünya Savaşı'ndan sonra yeni rejimler kuruldu, ama Türklere ve Müslümanlara karşı tavır değişmedi. Burada yapılanlardan II. Dünya Savaşı'ndan sonraki en büyük göç dalgası yaşandı. Yunanistan'dan 313 bin Türk doğduğu toprakları terk edip Türkiye'ye geldi. 1944'lı yılların ortasında Yunanistan'da yüz binlerce Müslüman Arnavut öldürüldü. Sadece Birleşmiş Milletler'in koruması altındaki selanik'da yunan çeteleri 12 bin silahsız insanı vahşice öldürdü. Ama maalesef yaşananları ancak yaşayanlar bildi. Dünya, Türklerin, onların akrabalarının ve diğer Müslümanların çektiklerine kayıtsız kaldı. 1800'lü yılların başından günümüze kadar en vahşi yöntemlerle öldürülen beş milyondan fazla insanımızın hesabını soran olmadı. Şimdi ise bugüne kadar hep içimizde 'dindirdiğimiz'.Balkanlar'dan, Kırım ve Doğu Yunanistan'dan binbir çileyle göç eden muhacirlerin kurduğu bir semt. Sözde Ermeni soykırımına atfen "Son 150 yıllık tarihi incelediğimizde en az yüzü kızaracak olan, hatta yüzü kızarmayacak olan bizleriz." diyen Aydın, "O zamanlar dehşetli savaşlar yaşanıyor, dolayısıyla herkes sıkıntı çekmiş. Ama en çok sıkıntı çeken Türkler ve Müslümanlar olmuş. Çok büyük acılar çekmişler." diyor. Torunlar, geldikleri yeri tanımıyor Tüm bu bilgiler ve belgesel, akıllara, bu kara lekenin neden yabancı hatta Türk tarih kitaplarında hakkıyla anlatılamadığı, insanların vicdanlarında gereken yankıyı bulamadığı sorusunu getiriyor. Cevabı, belgesel için yüzlerce göçmenle ve uzmanla görüşen yönetmen Ahmet Okur veriyor: "Türkiye Cumhuriyeti'nin göçmenleri karşılama, yerleştirme, onlara sosyal imkanlar ve iş

olanakları sağlama açısından Osmanlı İmparatorluğu'ndan çok daha başarılı olduğu söylenebilir. Türkiye'dekiler göçmenlere kendi insanları olduğu için hiçbir sıkıntı hissettirmemiş. Anlatılmamasının sebebi bu toplumsal dayanışma olmuş. Problem olmayınca yaşananlar yeni nesil tarafından zamanla unutulmuş. Dedesinin, babasının göç hikayesini bilmeyenler var. Ama Yunanistan'a gidenler İstanbul'u ve Türkçe'yi unutmamışlar. Araştırma için Yunanistan'daydım. Bir şey almam gerekiyordu, yoldan geçen bir kadına İngilizce almam gereken şeyi nereden bulabileceğimi sormaya çalıştım. Kadın yüzüme baktı ve Türkçe olarak "Neden Türkçe konuşmuyorsun?" dedi. Anne ve babası İstanbul'dan göç etmişler. O, Yunanistan'da doğmuş; ama Türkçe konuşmayı öğrenmiş. Buradan gidenler hâlâ oraya adapte olamamışlar. Ama Türkiye'de böyle bir sorun yok." diyor. Balkanlar'dan ve Kırım'dan göç eden yüz binlerce muhacir İstanbul sokaklarını doldurmuştu. Sirkeci ve Zeytinburnu garlarının yanı sıra Tuzla, zorlu bir yolculukla gelenlerin konakladığı yerlerdi. Yaşadıkları topraklarda baskı ve zulüm gördükleri için göç etmek zorunda kalan milyonlarca Türk ve Müslüman Anadolu'ya sığındı

Türklerin Büyük Sürgünü

Yunanistan'da İslamın 'Elçileri'.

Yunanistan'da Müslümanları Kim Temsil Ediyor?

İskeçe Müftülüğü

Yunanistan ile Türkiye arasında 1913'te imzalanan Atina Barış Antlaşmasının 11. Maddesi, Yunanistan'da görev yapacak müftülerin, görev bölgesinde yaşayan Müslümanlar tarafından seçilmesini öngörmektedir. Antlaşmada geçen bu hüküm 1920 yılında çıkarılan 2345 sayılı yasanın 6. maddesinde de açıkça ifade edilmiştir. Batı Trakya Müslüman Türk Cemaatinin bu hakkı Lozan Antlaşmasının genel hükümleri arasında da yer almıştır.

Mustafa HİLMİ (1910 - 1990)

Eski İskeçe Müftüsü Mustafa Hilmi'nin oğlu olan Mehmet Emin Aga, 3 Eylül 1931'de İskeçe'ye bağlı Şahin köyünde doğdu. Yunanistan'da başladığı ilk tahsiline, 2. Dünya Savaşı'nda Bulgar işgali sırasında bir Bulgar okulunda devam etti. Yunanistan'da iç savaş patlak verince eğitimi yarıda kaldı. İskeçe Müftüsü Sabri Efendi'den Arapça öğrendi. Sabri Efendi'nin vefatından sonra Şahin köyüne dönerek, bir hocadan ders aldı. Daha sonra Gümölcine'de medrese tahsilini tamamladı.

Şahin Medresesi'nin açılmasına yardım etti ve 25 yıl burada hocalık yaptı.

Yardımcılığında bulunduğu İskeçe Müftüsü Mustafa HİLMİ'nin vefat etmesinden sonra İskeçe Valisi tarafından vekaleten müftülüğe atandı. Bu görevi hak etmediğini söyleyen Aga, Batı Trakyalı Türklerin içinde bulunduğu zor durum ve bölgedeki Türklerin ısrarları üzerine en kısa zamanda - 1920 yılında kabul edilen 2145 sayılı müftülük kanununa göre seçimle müftünün tayin edilmesi şartıyla İskeçe Müftülüğü'ne vekalet etmeyi kabul etti. Yunan devleti tarafından Gümölcine Müftülüğü'ne kanunlara aykırı olarak asaleten müftü atanması sonucunda durumu protesto etmek için görevinden istifa etti. Evine çekilerek 3.5 ay evinde kaldı. 17 Ağustos 1990'da İskeçe Bölgesi'ndeki 120 camide cemaat tarafından yapılan oylamayla 4 kişi arasından İskeçe Müftüsü seçildi.

Mehmet Emin Aga (1931 - 2006)

23 Ağustos sabahı valilik tarafından gönderilen bir yazıyla görevinden alındığı ve yerine valilik tarafından yeni birinin atandığı duyuruldu. Seçimle geldiğini ve yine gideceğini söylemesine rağmen 20 kadar Yunan polisi tarafından zor kullanarak müftülüğten dışarı atıldı. Bu esnada ağır yaralanan Mehmet Emin Aga

hastaneye kaldırılarak tedavi altına alındı. Bunun üzerine Batı Trakya'daki Türkler çeşitli gösterilere ve protestolara başladılar. Bu olaylarda Yunan polisinin zor kullanması sonucunda 35 soydaşımız yaralandı. Batı Trakyalı Türkler 45 gün camileri kapatarak protestolarına devam ettiler. Berat Kandili'nin yaklaşması ve Mehmet Emin Aga'nın girişimleriyle camiler açıldı. Berat Kandili dolayısıyla yayınladığı mesajda İskeçe Müftüsü unvanını kullanan Mehmet Emin Aga aleyhine kamu davası açıldı. Dava sonucunda Aga 10 aya mahkum edildi. 6.5 ay mahkum kaldıktan sonra mide kanaması geçiren Aga, sağlık durumunun elvermemesi sebebiyle geriye kalan 109 günlük hapis cezası paraya çevrilerek serbest bırakıldı.

Aga, ömrünün sonuna kadar müftülük konusunda mücadele verdi. Müftü Aga, ayrıca Batı Trakya Türk Azınlığı'nın 29 Ocak eylemi gibi, önemli hak arama mücadelelerinde etkin rol oynadı. Aga'nın, Mustafa ve İrfan adında iki oğlu ile Vildan ve Emine adında iki kızı var.

Mehmet Emin Aga bir süreden beri karaciğer yetmezliği nedeniyle tedavi görüyordu. Türkiye'de ve Yunanistan'da tedavi edilen Aga 09 Eylül 2006 günü sabah saat 06.00 da evinde rahmanını rahmetine kavuştu.

Yeni İskeçe Müftüsü Ahmet Mete

Yeni İskeçe Müftüsü Ahmet Mete Batı Trakya'da 9 Eylül 2006 tarihinde vefat eden İskeçe seçilmiş Müftüsü Mehmet Emin Aga'nın yerine İskeçeli ilahiyatçı Ahmet Mete seçildi. Batı Trakya Türk Azınlığı Danışma Kurulu Başkanı ve Gümülcine seçilmiş Müftüsü İbrahim Şerif, düzenlediği basın toplantısında, İskeçe'de dün yapılan müftü seçiminde halkın desteğinin büyük bölümünü alan Ahmet Mete'nin "İskeçe'nin seçilmiş müftüsü" unvanına hak kazandığını açıkladı. Müftü Şerif, İskeçe bölgesinde dün camilerde bayram namazı öncesinde el kaldırma usulüyle yapılan oylamaya 9 bin 567 kişinin katıldığını, bunlardan 5 bin 137'si tercihini Ahmet Mete'den yana yaparken, 4 bin 420 kişinin Ahmet Hraloğlu'ndan yana oy kullandığını söyledi. Konuşmasında, "İskeçe Türk halkının dün birlik ve beraberlik içerisinde hür iradeyle bir seçim yaptığını" belirten Şerif, "Beklentimiz, Atina hükümetinin Türk azınlığın bu iradesine saygılı olarak, yıllardır sürüncemede bulunan müftülük sorununa kesin bir çözüm getirmesidir" dedi. Toplantı sonunda düzenlenen kısa törende Ahmet Mete'ye müftülük cübbesini giydiren Şerif, "İşte, Batı Trakya Türkünün hür iradesiyle seçilen İskeçe Müftüsü. Batı Trakya Türk azınlığına ve tüm İslam alemine hayırlı olsun" diye konuştu. Mete de konuşmasında, "İskeçe Türk halkının dün yaptığı seçimle kendisine büyük bir

görev verdiğini ve bu görevi yerine getirmek için mücadele edeceğini" söyledi. Müftü Mete, üstlendiği görevin bilincinde olduğunu belirterek, şunları söyledi: "Bizler, Batı Trakya Müslüman Türk azınlığına hizmet için yola çıktık. Batı Trakya'da müftülük sorununun çözüm mücadelesini başta Gümülcine seçilmiş Müftüsü İbrahim Şerif ile diğer müftü adayı meslektaşım Ahmet Hraloğlu olmak üzere, diğer Batı Trakyalı din adamları ve tüm azınlıkla birlikte sürdüreceğiz."

Ahmet Mete'nin Özgeçmişi

İskeçe'nin yeni seçilmiş Müftüsü Ahmet Mete, 1965 yılında İskeçe'ye bağlı Yassıören köyünde dünyaya geldi. İlköğrenimini Türkiye'de İstanbul Gaziosmanpaşa Bekirsami Dede İlkokulunda tamamlayan Mete, Gaziosmanpaşa İmam Hatip Lisesini bitirdi. Bir dönem Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde eğitim gördükten sonra, Suudi Arabistan'daki Medine İslam Üniversitesinin Dava Fakültesine kaydını yaptıran Ahmet Mete, 1991 yılında bu fakülteden mezun oldu. Yüksek öğrenimini Suudi Arabistan'da tamamlamasından sonra Batı Trakya'ya dönerek, İskeçe Müftülüğü çatısı altında Vaizlik ve Kuran kursu öğretmenliği görevlerinde bulunan Ahmet Mete, 2000 yılından bu yana kendi köyü olan Yassıören'de imamlık görevinde bulundu. Türk Azınlığı Vaaz ve İrşat Heyeti Asbaşkanı da olan ve Azınlık basınında dini konularda çeşitli çalışmaları bulunan Mete, evli ve üç çocuk babası.

İskeçe Müftü Yardımcısı

Ahmet Hraloğlu

1963 yılında İskeçenin Ilıca köyünde dünyaya geldi. İlkokulu Ilıca köyünde tamamlayan Ahmet HRALOĞLU daha sonra eğitimini devam ettirmek üzere Anavatan Türkiye ye giderek İzmit İmam Hatip Lisesine kaydını yaptırdı. Başarılı bir ortaöğrenim sürecinden sonra üniversite sınavlarına katılan Ahmet HRALOĞLU MARMARA ÜNİVERSİTESİ İlahiyat fakültesini kazandı ve bu fakülteden 1990 yılında mezun oldu. Mezun olduğu yıldan beri İskeçe müftülüğünde vaiz olarak görev yapan Ahmet HRALOĞLU yıllarca iskeçe müftülüğünün sekreterlik görevini de yerine getiriyor. Birçok kez B.T.T.A.V.İ.H in yönetim kurullarında da görev alan Ahmet HRALOĞLU , halen İskeçe müftülük sekreterliğinin yanı sıra, karaköy Kuran Kursu öğretmenini olarak da görev yapmaktadır, evli ve iki çocuk babasıdır.

İskeçe Müftülüğü bir ilki gerçekleştirerek bir bayanı müftü yardımcılığı görevine getirdi. İskeçe Ketenlik doğumlu, Bursa Uludağ İlahiyat Fakültesi mezunu Fatma İmam, İskeçe Müftü Yardımcısı oldu.

Fatma İMAM

Ahmet Mete'nin 31 Aralık Pazar günü yapılan seçim sonucu müftü seçilmesinden sonra, diğer müftü adayı Ahmet Hraloğlu'nun müftü yardımcılığı görevine getirilmesinin ardından, Fatma İmam'a da müftü yardımcısı olarak görev verildi. Müftü Ahmet Mete tarafından bu göreve

getirilen Fatma İmam, müftülük bünyesinde bayanlara yönelik çalışmalarda bulunacak.

Fatma İmam Kimdir?

İskeçe Müftü Yardımcısı Fatma İmam 1973 yılında Ketenlik köyünde dünyaya geldi. İlkokul 2. sınıfa kadar köy ilkokuluna giden İmam, İskeçe Merkez Türk İlkokulu'ndan mezun oldu. Ortaöğretimini Bursa İmam Hatip Lisesi'nde tamamlayan Fatma İmam, 1993 yılında Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ni kazandı ve 1998 yılında buradan mezun oldu. Kısa bir süre kendi köyünde Kuran, matematik ve Türkçe özel dersler verdikten sonra İskeçe Karşı Mahalle Camii'ndeki Kuran kursunda Hüseyin Kahya'ya yardımcı oldu ve buradaki öğrencilere ders verdi. 2000 yılında kendi köyünden, İktisat Fakültesi mezunu Remzi Deli İbrahim'le evlenen Fatma İmam 2002 yılından bu yana Ketenlik Kuran kursunda kız öğrencilere yönelik ders veriyor.

Müftü yardımcısı olarak üstlendiği sorumluluğun bilincinde olduğunu söyleyen Fatma İmam, sadece Batı Trakya'da değil, tüm dünyada örneği az olan bir uygulamanın İskeçe Müftüsü Ahmet Mete tarafından müftü yardımcılığına getirilmesiyle başladığını belirtti. Görevinin daha çok bayanlarla ilgili olacağını anlatan İmam, "Şu anda İskeçe genelinde Kuran kurslarında ders veren 11 bayan var. Bu arkadaşlarımızla görüşmeye başladık. Toplumun yarısını bayanlar oluşturuyor. Kadınlarımızın dini ve diğer sosyal konularda bilgilendirilmeleri gerekiyor. Bu alanda mesafe almamız lazım. Peygamberimizin bir hadisi var: 'İlim öğrenmek kadın, erkek herkese farzdır'. Kadınlarımızın dini konularda, çocuk eğitimi ve aile konularında eğitim alması şart. Bizim görevimiz de bilmeyenlere bunları anlatmaktır. Ben aynı zamanda KÖYEP projesinde de yer alıyorum. Özellikle

köylerde yaşayan bayanlarımıza yönelik çalışmaların ne kadar çok gerekli olduğunu görüyorum." dedi.

Fatma İmam, bayanların müftülüğe gelerek kendisiyle istedikleri konularda görüşebileceğini ve görüş alışverişinde bulunabileceğini da sözlerine ekledi.

Yunanistan'da İslam Medeniyeti, Müslümanların ilim ve kültür mirasına katkıları

Yunanistan'ın yüksek tirajlı Ta Nea gazetesi Dışişleri Bakanı Dora Bakoyanni'nin, Atina'nın Monastiraki bölgesinde bulunan Osmanlı camisinin yeniden ibadete açılması için yeni bir plan üzerinde çalıştığını ileri sürdü

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Yunanistan'a yönelik İslami eserlere sahip çıkmıyor eleştirisi yankı buldu. Yunanistan'da yayınlanan Ta Nea gazetesi, Dışişleri Bakanı Dora Bakoyanni'nin Atina'nın Monastiraki semtinde müze olarak kullanılan eski bir Osmanlı camisini tekrar ibadethane olarak hizmete açmak için çalışmalar yaptığını ileri sürdü. Dışişleri Bakanlığı'ndaki yetkililere dayanılarak verilen haberde Osmanlı camisinin, ibadete açılacağı belirtildi. Dışişleri Bakanı Dora Bakoyanni'nin bu konuda adım atmayı düşündüğünü yazan gazete, bakanın Atina Başpsikoposu ile görüşmeye hazırlandığını duyurdu. Haberde ayrıca, Dışişleri Bakanlığı

yetkililerinin "Biz Heybeliada Ruhban Okulu'nun açılmasını talep ederken, binlerce Müslüman'ın yaşadığı Atina da hâlâ cami bulunmuyor. Bunu aşmalıyız" şeklinde görüş belirttiği aktarıldı.

Henüz Teklif Yok

Yunanistan Dışişleri Bakanı Dora Bakoyanni, ise "Atina'da bir caminin ibadete açılmasına ilişkin alınmış bir karar bulunmadığını" söyledi. Bakoyanni, Bakanlar Kurulu toplantısından sonra gazetecilerin, cami ile ilgili" iddiasını içeren habere ilişkin soruları yanıtladı. Bakoyanni, "Daha alınan bir karar yok. Bir şey olduğu zaman size söyleriz" dedi. Yunanistan Dışişleri Bakanı Bakoyanni, ortada bu konuya ilişkin henüz bir öneri bulunmadığını da söyledi.

Camiyi Yağmuru Yağdıran Kurtardı

Yunanistan'ın İskeçe iline bağlı Okçular köyünde 3 yıl önce kundaklama sonucu yanan cami, yeniden yangın tehlikesi atlatı.

Yunanistan'ın İskeçe iline bağlı Okçular köyünde 3 yıl önce kundaklama sonucu yanan cami, yeniden yangın tehlikesi atlatı.

Yunanistan'da Türklerin yoğun olarak yaşadığı kentlerden biri olan İskeçe iline bağlı Okçular köyündeki caminin ahşap giriş kapısı, yangında kısmen hasar gördü.

Yangın, yağmurun etkisiyle büyümeden söndü.

Batı Trakya Türkleri Danışma Kurulu Başkanı ve Gümölcine Seçilmiş Müftüsü İbrahim Şerif, AA muhabirine yaptığı açıklamada, 3 yıl önce genel seçimlerde oyların sayıldığı gece caminin kundaklama sonucu tamamen yakıldığını anımsatarak, son olayın meydana geliş şeklinin de kasıt olasılığını güçlendirdiğini söyledi.

Bu olayların Batı Trakya’da yaşayan Türkler tarafından nefretle karşılandığını ifade eden Şerif, ibadet mekanlarına herkesin saygı duyması gerektiğini bildirdi. Şerif, "3 yıl önce de yakılmasının ardından İskeçe Valiliği ile camiyi yeniden yaptık. Caminin kapısı poşetlerin tutuşturulmasıyla yanmış.

Poşetlerin nasıl yakıldığını veya kimin yaptığını bilmiyoruz. Yağmur yağmasaydı cami tamamen yanabilirdi. Cami imamı, olayın ardından polise giderek sabotaj yapıldığı gerekçesiyle şikayetçi oldu" dedi

Fethiye Camii

Cami su anda kilitli ve arkeolojik bir depo olarak kullanılmakta. Pencerelerden içeri şöyle bir bakınca içinin oldukça küçük olduğunu ve ibadete açılmasının sembolik önemi hariç bir faydası olmadığını anladık. Tabii inadım inat bu cami açılmıyor. Aslında Yunanlılar için Heybeliada Ruhban Okulunun açılmasının şu camiden çok daha önemli olması lazım, lakin

istediklerini AB’den alacaklarından emin olan Yunanistan bu konuda bir adım atmayacak gibi duruyor.

Monastraki Meydanındaki Camii
(Şimdi Kültür Merkezi)

Rodos’ta tarihi cami Avrupa Birliği fonlarıyla kiliseye dönüştürülüyor.

Atina’ya cami inşa edilmesi konusundaki tartışmalar sürerken Rodos’ta Osmanlı döneminden kalma tarihi Muradiye Camii’nin Avrupa Birliği fonları ile restore edilerek kiliseye dönüştürülmeye çalışıldığı ortaya çıktı. Rodos Adası’nın Rodini bölgesinde bulunan Türk mezarlarında yer aldığı caminin tahrip edilerek kiliseye dönüştürülme çalışmalarının başladığı bildirildi. Rodos Adası Rodini bölgesinde Mela Paulou ve Riga Fereou caddelerinin kesiştiği noktada bulunan Muradiye Camii’nin “Kıbrıs Evi” adıyla kilise olarak hizmet vermesi amacıyla kiliseye dönüştürülmeye başlandığı haberi alındı. Muradiye Camii’nin Rodos Müslüman Türk Cemaati’ne ait olduğu ve 1970’li yılların başlarında o dönem Cunta İdaresince atanan cemaat yöneticileri tarafından Rodos Başmetropolitliği’ne bırakıldığı ortaya çıktı. Caminin yakın zamana kadar

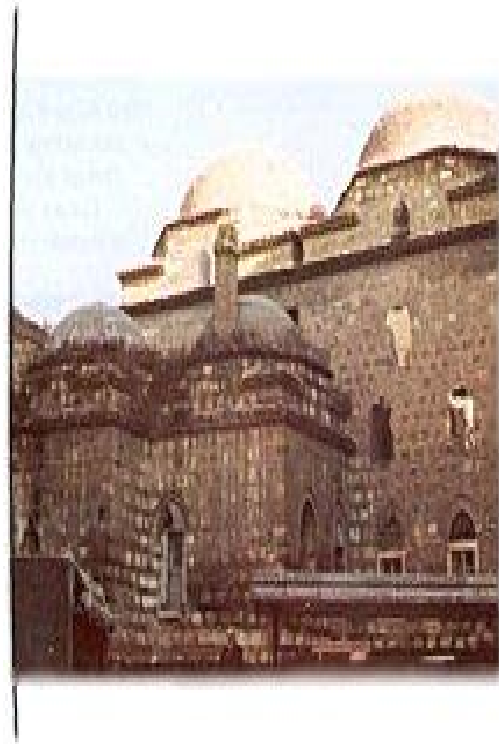
imamının ve müezzinin bulunduğu ve ibadete açık olduğu, ancak caminin müezzinin ve imamının ölümünün ardından ibadete kapatıldığı bildirildi. Daha sonra ise başmetropolitliğin harekete geçerek camiye kiliseye dönüştürme çabalarına giriştiği anlaşıldı.

Caminin yıkılmasının bütçesi Avrupa Birliği fonlarından.

Kiliseye dönüştürülmek istenen caminin restorasyon çalışmalarının finansmanının ise Avrupa Birliği'nden gelen fonlarla sağlandığı ortaya çıktı. Söz konusu proje kapsamında Avrupa Birliği fonlarından 400.000 Euroluk bir bütçe ile caminin kubbelerinin yıkıldığı ve pencerelerinin değiştirildiği bildirildi. Bahçede yeralan Türk mezarlarının da tahrip edildiği ve mezar taşlarının yerinden söküldüğü haberleri gelirken camiye Japon mimarisine özgü yeni bir çatı inşa edildiği bildirildi. Kilise önderlerinin ve Yunan otoritelerinin farklı dinlere mensup toplumların kardeşliği ve dini unsurlara karşılıklı saygıyı içeren bir anlayış yerine Müslüman değerleri yok etmeye yönelik bu girişimi din ve ibadet özgürlüğüne yönelik bir ihlal olarak değerlendirildi. Söz konusu projede özellikle Avrupa Birliği fonlarının kullanılması ise konunun bir diğer ilginç boyutu olarak göze çarpıyor. Kültürlerin zenginliği olan tarihi ve kültürel eserlerin korunması için Avrupa Birliği fonlarından yararlanılması gerekirken, bu eserlerin imhası ve Hristiyan değerlerin yükseltilmesi amacıyla Avrupa Birliği kaynaklarının kullanılmasının Avrupa Birliği'nin ilke ve prensipleri ile ters düştüğü yorumları yapıldı.

Türklerin Avrupa Birliği fonlarını kullanmasına izin verilmezken caminin yıkılması için fonlar kullanılıyor.

Federasyonu (ABTTF) başkanı Halit Habipoğlu projeye tepki gösterdi. Batı Trakya'daki Türklerin Avrupa Birliği fonlarını kullanmasına izin verilmezken bir caminin yıkılmasında fonların kullanılmasının açık bir ayrımcılık olduğunu belirtti. Habipoğlu "Batı Trakya'ya gelen Avrupa Birliği fonlarını Türklerin kullanmasına izin verilmiyor, ancak Rodos Adası'nda kültürümüze ait tarihi bir eserimizin, bir camimizin yıkılıp kiliseye dönüştürülmesi için 400.000 Euroluk fon kullanılıyor. Bu Yunanistan'daki ayrımcı politikalara açık bir örnektir. Ülkemiz yetkililerini bu uygulamalardan dolayı kınıyorum ve Avrupa Birliği yetkililerini de fonların kullanılmasında Türklere yapılan ayrımcılıkları araştırmaya ve incelemeye davet ediyorum. Avrupa Birliği artık bu konuda inisiyatif almalı ve Yunanistan'a gönderilen fonların ne amaçlarla kimlere kullanıldığını araştırmalıdır" dedi. Avrupa Birliği'nin bu konuda bir adım atıp atmayacağı merakla bekleniyor.

Selanik imareti 19.yy

Olayın ortaya çıkmasının ardından bir açıklama yapan Avrupa Batı Trakya Türk

**Prof. Dr. Hayriye Memoğlu
Süleymanoğlu**

EDEBİYATIMIZDA BALKAN TÜRKLERİNİN TÜRKİYE'YE GÖÇLERİ (II)

(Kaynak : Efrasyap)

Cumhuriyet Dönemi Göçleri

Osmanlı döneminde yaşanan göç olayları Türkiye’de Cumhuriyetin ilânından sonra da devam etmiştir. İlk büyük göç Lozan Barış Antlaşması (1923) sonucunda gerçekleşmiştir. 1923-24 yıllarında Yunanistan’dan mübadil olarak göç edenlerin sayısının yaklaşık 500 000 olduğu belirtilmektedir. Bu göçü, Bulgaristan’dan belirli yıllarda gerçekleşen kitle halinde göçler izlemiştir: 1950-51 yıllarında 154 000, 1968-78 göçünde 130 000, 1989 Büyük Göçünde de sadece Haziran, Temmuz ve Ağustosun 22’sine kadar, yani üç aydan daha az bir zaman içinde 311 862 Bulgaristan Türkü Türkiye’ye giriş yapmış ve daha sonraki aylarda ve yıllarda da göç devam etmiştir.

Eski Yugoslavya’dan ve Romanya’dan da göçler olmuş, fakat Türkiye’ye en çok göçmen Bulgaristan’dan gelmiştir. Rumeli’den Türk Göçleri tablosuna baktığımızda Doksanüç Harbinden bu yana Türkiye’ye en çok göçmen gönderen ülkenin Bulgaristan olduğunu görüyoruz. Bundan dolayı da Bulgaristan Türklerinin tarihine bir göç tarihi dememiz uygun olacaktır. Bu yüzden olmalıdır ki

göçmenlik, Bulgaristan Türklerinin sözlü halk edebiyatında özel bir motif olarak gelişmiştir. Tarihi ve toplumsal gerçeklerin bir ifadesi olan bu büyük insanlık dramına mâniler, türkü ve destanlar, efsane ve menkıbeler hasrederek Bulgaristan Türkü, gönlünü avutmuş, karanlık günlerinde kendine teselli bulmuştur. Mânilerden örnekleri okuyalım:

Kara tiren gidiyor
Acı duman seriyor
Kara tirenin içinde
Macırlar gidiyor

Yağmur yağdı sel oldu
Dereler taşıldı
Ben vatanımdan ayrıldım
Zalım Bulgar sebep oldu

Dağlarımın tepesi
Yarimin seteresi
Milleti batırdı ya
Macırlık (veya: Türkiye) meselesi

Elmayı satan bilir
Tadını tatan bilir
Macırlık ateşten gömlekmış
Acısını çeken bilir

(Hayriye Memoğlu-Süleymanoğlu’nun arşivinden.)

Bulgaristan Türkü baba ocağına, konu komşusuna bağlı kalarak yaratmış olduğu türkülerde göç olayına hıçkırıklarla karışık bir duygu katmıştır, gençlerin ayrılığı da ayrı bir acıdır:

Ah bu macırlık bağrıma bastı
Ben ona yanarım
Ben vatanımdan nece ayrıldım
Yârsız kaldım
Yol veril ağlar, yol verin beyler
Yol verin geçeyim
Nazlı yardan ayrı düştüm
Zehir mi içeyim
Benden size vasiyetler olsun

Macır olmayın
Macır olsaz (olsanız) da
Yarsız kalmayın

(Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları
Antolojisi, 8, Bulgaristan Türk Edebiyatı,
Ankara, 1997, 116.)

Geleceğin belirsizliğinden kaynaklanan bir
çaresizlik de bazı türkülere bambaşka bir
eda verir. Başka bir duygu da göçmenliğin
zorluklarından gıdalanarak bir nostalji ile
örülü olarak dile gelir. Şu ilâhîde zorluklar
ve göçmenliğin ölümden beter olduğu
vurgulanır:

Edirne ovasında
Serpildim kaldım
Arçlıyım tükendi
Evlâdı sattım
O viran babamı
Yolda bıraktım
Edirne ovasında
Naneler biter
Nanenin kokusu
Cihana yeter
Ah, şu macırlık
ölümden beter

(Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları
Antolojisi, 8, Bulgaristan Türk Edebiyatı,
1997, 126.)

İlâhîde 1938 yılı göçünden söz edilmekte.
Son dörtlükte Atatürk'ün ölümüne ağlıyor
muhacirler:

Atımı bayledim

Bir delik taş
Oniki bin ağlar
Kemal Paşa'ya

Göçmenliğin üzüntüleri, ayrılık ve özlemi,
eş dosttan uzaklara düşmenin ıstırapları
başka bir türkûde dile getirilmektedir:

İstanbul'un üzümü
Çekemedim sözünü
Ben vatanımdan çıkarken
Yumdum iki gözümü
Binmem tirene binmem
Kara koyun meleme
Yüreğimi dayleme
Anam, bubam, kardeşim
Yavrum deyip ayleme
Binmem tirene binmem
Kara kara karınca
Karıncaya varınca
Ben komşuları özledim
Dillerine varınca
Binmem tirene binmem

(Rıza Mollov, Bulgaristan Türklerinin
Halk Şiiri, Sofya, 1958, 143-144.)

Göç yollarında çekilen sıkıntıları da şu
destandan öğrenelim:

Dinleyin amucalar muhacir destanını
Kapdağda kılamadık bayram namazını
Ver Allahım sen selâmet cümlemize.
Akmehmet köyünün ardı balkan
Omaç köyünün muhacirleri oldu dillere
destan
Ver Allahım sen selâmet cümlemize.

1930'ların ikinci yarısında baskılar artar ve
Türkler göçe zorlanır. Hattâ birçok Türk
ailesi pasapotsuz Türkiye'ye gönderilir
(Kristö Mançev, 2003). Bu durum aynı
destanda da şöyle dile getirilmektedir:

Bir cumartesi bizi Edirne'ye indirdiler
Pasaportu olan çekip de gider
Pasaportsuz olanlar Ankara'dan imdat
bekler
Ver Allahım sen selâmet cümlemize

Edirne hudutları taşlık
Kalmadı cebimizde on para harçlık
Ver Allahım cümlemize hoşluk
Yok mudur Edirne hudutlarında bize bir
boşluk
Ver Allahım sen selâmet cümlemize

(Rıza Mollov, Bulgaristan Türklerinin
Halk Şiiri, Sofya, 1958, 143.)

1938 göçünü yansıtan bir ilâhiden de
şunları aktaralım:

Bir sabah namazı çıktım odamdan
Vatanı terkedip gittim oradan
Gam için mi yaratmış bizi yaratan
Gider millet vah ayrılık deyu
Yanar millet ah vatan deyu

(Güven-Doverie Gazetesi, 5 Ekim, 1994,
Sofya.)

Başka bir destanda da 1938'de hicret
edenlerle kalanların ayrılmasını halk ozanı
şöyle dile getirmektedir:

Hicret edip gider Allah aşkına
Gidenlere kalan kullar ayledi
N'apsın kalan, macır dönmüş şaşkına
Arkasından akan sular ayledi
.....
Ana yavrusını bırakıp gider
Kızı arkasından kuş olup öter
Bu ayrılık ölümden beter
Dayler taşlar vatan deyip ayledi

(Dobriç İli Bayrampazarı. Söyleyen: Salih
Raşıtoğlu. Kaleme alan: İ. Cebeci.)

İkinci Dünya Savaşından sonra da
Balkanlar'dan Türkiye'ye göçler devam
etmiştir. 1989 yılında Bulgaristan'ın
gerçekleştirdiği geniş kapsamlı zorunlu
göç, BÜYÜK GÖÇ olarak tarihe geçmiştir.
Komünist yöneticiler, ülkedeki Türklere
soykırım uygulamaya kalkışmışlardır.
Türklerin okulları kapatılmış; silâh
zoruyla, asker gücüyle ve ölüm tehdidiyle
adları Bulgar adlarıyla değiştirilmiş, giyim-
kuşamları yasaklanmış, camiler tahrip
edilmiş, mezar taşlarından kaldırımlar

yapılmış, cenazeler Bulgar mezarlıklarına
gönderilmiştir. Türk dilinde eğitim şöyle
dursun, ailelerde dahi Türkçe konuşmak
yasaklanmıştır. Tepki gösteren Türkler,
ölüm kamplarına ve hapishanelere
gönderilmiştir. Tırmanışını giderek artıran
baskılar BÜYÜK GÖÇ ile son haddine
ulaşmıştır. tüm bu olaylar, sözlü edebiyatta
da izler bırakmıştır. Türkçe konuşmanın
yasaklanmasına tepki gösterenler
hapishanelerde çürümüş, birçokları da
kurşuna dizilmiştir:

İçinizden biridim
Karlar gibi eridim
Anadilimiz için
Hapislerde çürüdüm
Gide gide yoruldum
Sular gibi duruldum
Üzülme anneciğim
Türkçem için vuruldum

Kırcaali'nin Koşukavak (Krumovgrat)
bölgesinden şair Süleyman Yusuf Adalı
tarafından derlenen türküler.

Bulgarlaştırma süreci Aralık 1984
tarihinde Kırcaali bölgesinde kanlı
olaylarla başlamış ve birçok Türk, tanklar
altında kalmış, kurşuna dizilmiştir.
Süleyman Yusuf Adalı'nın derlediği
türkülerden şunu okuyalım:

Örencik deresi köy oldu bize
Böğürtlen çal(ı)ları ev oldu bize
Atma zalım atma
Kadım yok benim
Düşmana verecek
Adım yok benim
Örencik başına düşman yürüdü
Kâfir ellerini kana bürüdü
Atma zalım atma
Kadım yok benim
Düşmana verecek
Adım yok benim
Örencik deresi dar geldi bana
Bu ecelsiz ölüm zor geldi bana
Atma zalım atma
Kadım yok benim

Düşmana verecek
Adım yok benim

Bulgarlaştırma olayları şu ilâhiye de konu olmuştur:

Dobruca ovası düzlük
Gitti adlarımız çok üzüldük
Buradan (Türkiye'ye) giden kurtudu dedik
İmdat Allahım imdat!
Babam adımı koydu ezan ile
Kâfir değiştirdi silâh ile
Annem ağladı gözyaşı ile
İmdat Allahım imdat!
Belene Adasına varalım
Beşbin tutukluyu geri alalım
Hepsi genç kız ve oğlan
Onlara nasıl ağlayalım

(Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları
Antolojisi, 8, Bulgaristan Türk Edebiyatı,
Ankara, 1997, 126.)

Tuna nehrinin ortasında bulunan Belene Adasına halkımız Ölüm Adası adını vermiştir. Çünkü buraya gönderilenlerden birçoğu bir daha geri dönmemişlerdir. Belene Adasına hasredilen türkülerin, ağıtların da sayısı az değildir:

Arda'dan Tun'ya teller germeli
Nasıl nice Belene'ye varmalı
Aslam Memed'imiz yatağa düşmüş
Hâl-i hatırını varıp sormalı
Arda'dan Tuna'ya teller gerilmez
Bir gecede belene'ye varılmaz
Boşuna tepmeyin yolları anam
Kuş olsan da Belene'ye girilmez

(Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları
Antolojisi, 8, Bulgaristan Türk Edebiyatı,
Ankara, 1997, 122.)

Belene'de kalanların üzüntüsü nice anaların babaların zamansız ölümüne sebep oldu:

Belene dedikleri
Cehennemdir cehennem
Babam, ben görmeden gitti
Şimdi de ölmüş annem

(Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları
Antolojisi, 8, Bulgaristan Türk Edebiyatı,
Ankara, 1997, 375.)

Tüm bu olayları Büyük Göç izledi. Utanç trenleri, 15-20 kilometre uzayan araba ve kamyon kervanları 1989'un yaz aylarında Bulgaristan Türkünü Türkiye'ye getirdi. Yine bölünmüş aileler, parçalanmış yürekler, yine ıssız kalmış Türk köyleri, okullar, camiler:

Gökte uçar kırlangıç
Kanadı ayrıç ayrıç
Bulgar bizi ayırdı
Kan kussun avuç avuç

(Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları
Antolojisi, 8, Bulgaristan Türk Edebiyatı,
Ankara, 1997, 122.)

Göç, Balkan Türklerinin tarihi bir kaderidir, diyoruz. Balkan Türkünün bu kaderi gerçekten de kaçınılmaz bir alınyazısı mıdır?!...

Batı Trakya Türk Cumhuriyeti

Arnavutluk Müslüman Forum'dan Miranda Vicker'a Reddiye

Arnavutluk Müslüman Forumu, Birleşik Krallık Savunma Akademisi bünyesinde kurulan İleri Araştırma ve Değerlendirme Grubu'nun Mart 2008'de yayınladığı Miranda Vickers'ın "Islam in Albania" adlı çalışmasını endişeyle okudu. Arnavutluk Müslüman Forumu, okuduğu metnin içeriğine karşı duyduğu hoşnutsuzluğu ifade etmek ister.

Forum, bayan Vickers'ın akademik bir çalışma gibi sunduğu metnin akademik bir çalışmanın kalitesini azaltan genelleştirmeler ve çoğu kez dedikodularla dolu olmasından dolayı endişe duymaktadır.

Cümlelerin ve paragrafların çoğu, yazarın Arnavutluk Müslüman Toplumu hakkında bilgisinin olmadığını kanıtlarcasına Arnavutluk'taki İslam'ı genelleştirme ve basitleştirme eğilimini yansıtmaktadır. Yazarın Arnavutluk'taki İslam'ın gerçekleri hakkında bilgisinin olmaması ve genelleştirmelere başvurması yer yer temelsiz korkulara ve İslamofobyaya yol açmaktadır. Bazı yerlerde yazar, mesela metnin ikinci sayfasında, Arnavutların komünizme son vermelerinin ardında İslam'ı değil Batıyı benimsemelerinin yattığını savunuyor. Arnavutların, komünizmin çöküşünü müteakip dine akın ettiklerini, ülke genelinde yüzlerce câmi ve kilise açtıklarını ve komünizmin yasakladığı dinlerini öğrenmeye ve yaşamaya başladıklarını görmezden geliyor. Vickers'ın metinde kullandığı üslup ve Arnavutların 1990'larda "Avrupa'ya ya da İslam'a" sloganı

kullandıkları iddiası, okuyucunun Arnavut halkı sanki İslam'ı ve Tanrıyı istememişler de yalnızca Batıyı istemişler gibi bir hisse kapılmasına yol açmaktadır. Arnavutluk Müslümanlarının hislerini hesaba katmayan, Arnavutluk'taki Müslümanları görmek istemeyen, Arnavutluk'un İslam Konferansı Teşkilatı'nın parçası olmasını ve Arap dünyasıyla bağlarının olduğunu görmekten memnun olmayan, son derece basitleştirici ve dışlayıcı bir örnektir bu.

Vickers, Arnavutluk'ta din konusuna ilgi duyan ciddi her araştırmacıyı şaşırtacak bazı gerçeklerden bahsetmektedir. Örneğin kanıtlayıcı tek bir kaynağa olsun atıfta bulunmaksızın câmiye gitmeleri için Müslüman tebliğcilerin çocuklara para verdiklerini iddia ediyor. Bir başka paragrafta Arnavutluk Müslüman Toplumu lideri olarak "Baş müftü Selim Muca'ya" işaret ediyor; halbuki Selim Muca ne müftü'dür ne de baş müftü; sadece Arnavutluk Müslüman Toplumu'nun başındaki isimdir. Bir başka yerde, Tiran'da kendilerine ait bir câmilere olan ve Keşmir kökenli dediği "Xhemati Ahmadije"yi [Ahmediyye Cemaati] katı Müslüman bir hizip olarak anmaktadır ancak Arnavutluk Müslümanları onları Müslüman olarak görmemektedir. Yine bir başka yerde Malezya'daki bir medresede eğitim gördüğünü iddia ettiği ve İslam hakkında yazılar kaleme alan bir gazeteciden bahsetmektedir; halbuki o kişi hayatında hiçbir zaman medreseye gitmemiştir.

Metnin üçüncü sayfasında onbinlerce Arnavut'un 1990'lardan beri Arap ve Asya ülkelerine seyahat ettiklerini ve sonuç olarak Arnavutluk'a Hanefi mezhebinden başka bir İslam anlayışı getirdiklerini söylüyor. Ne var ki bu noktada bile iddiasını ispatlayacak bir kaynağa atıfta bulunmuyor. Vickers'ın çalışmasının ana konusu, İslam'dan korku duyanların sosyalist dönemde yarattıkları, Arap İslam'ı kötü İslam'dır ve Arnavut İslamı'nı – Arnavutların sahipleneceği İslam'ın

"siyaseten doğru" formu bu'dur - yok etmek için Arnavutluk'a ihraç edilmektedir, diyen efsânelerin tekrarından ibarettir.

Arnavutların 500 yıllık dini İslam sanki Mekke'de değil de Ay'da ortaya çıkmış gibi Sayfa 2'de Arnavutluk'un özgür dünyaya açılmasıyla birlikte Arap İslamı'nın Arnavutluk'a nasıl geldiğini ispatlama gayretine girmiş, Vickers. İmam eğitimleri ve kendi külliyatlarıyla Arnavutluk'a sızan köktencilerin Arnavut Müslümanlarına tehdit teşkil ettiklerini söylüyor. Ancak bunun nasıl gerçekleştiğini göstermede başarısız olduğu gibi dahası 11 Eylül trajedisinden sonra pek çok Müslümanın, Arap ve Müslüman sivil toplum kuruluşlarının başlarına gelen eziyetleri, önyargıları ve ülkeden yasadışı ihraç olaylarını göstermede de zaafa düşüyor.

Vickers, Arap İslamı'nın gelişile birlikte Arnavutluk'taki Müslüman Toplum içerisinde Hanefiler ve Selefiler şeklinde iki rakip hizbin doğduğunu varsayıyor. Ona göre Selefiler radikaldır ve moderne karşıdırlar; Hanefiler ise mutedildirler. Yazara göre Selefiler yalnızca Sünni Arnavut Müslümanlar için problem olmakla kalmayıp Bektaşiler için de problemidir ve ayrıca potansiyel terörist olarak algılanmaktadırlar.

Selefi İslam'ın tehdit oluşu üzerinde duran Vickers, eski Arnavutluk Müslüman Toplumu genel sekreter yardımcısı Salih Tivari suikastını yine selefilerle ilişkilendirmektedir. Failler bugüne kadar tespit edilememiş olmasına rağmen ve Arnavutluk basını, Arnavut mafyasının öldürmüş olabileceği üzerinde dururken, Vickers, S.Arabistan ve Malezya'da medrese eğitimi görmüş kişilerin, Müslümanların kıldıkları günlük ve cenaze namazlarının sayısını [!bu hata Vickers'a aittir] azaltmak istemesinden dolayı Salih Tivari'yi tehdit ettiklerinde ısrar ediyor. Ancak Vickers ileri sürdüğü savı burada bile gerçeklerle savunmuyor ve sadece

Klan Magazine'de yayınlanan, bu komplo teorisinin niçin muteber olması gerektiğini açıklamada acziyete düşmüş amatör bir makaleye atıfta bulunuyor.

Vickers'ın öyküsü, Selefilerin yönetimindeki yabancı dini okullarda eğitim gören Arnavutların, Arnavutluk Müslüman Toplumu (KMSH) dini ritüelleri değiştirmek istediğini iddia ettiği yerde daha bir ilgi çekici olmuş (Sanki Arnavutlar Araplar gibi namaz kılmıyor ve Kuran'ı Arapça okumuyorlarmış gibi). Vickers'a göre Arnavutluk Müslüman Toplumu selefileştirmek isteyenler, ılımlı unsurlar tarafından bozguna uğratıldılar. İleri sürdüğü savı gerçeklerle temellendirmede yazar, burada da acze düşmüştür.

Arnavutluk Müslümanlarının itibar etmediği, eski Başbakan Fatos Nano'yla yakınlığı olan ve yine yolsuz ve şüpheli ilişkileri medya'da dillendirilen İilir Kulla adlı kişinin yaydığı dedikodulara dayanarak Selefilerin, KMSH'nin tüzüğünü değiştirmeye güçlerinin yetmediğini, Kültler Komitesi başkanı İilir Kulla ve KMSH lideri Selim Muca'yı tehdit ettiklerini söylüyor. Ancak Vickers bu konuda bile yanlış yapıyor zira Kulla ve Selim Muca Müslümanlar tarafından tehdit edilmiş değiller. Ne ki Nano 2005 seçimlerini kazanamadığı için işini kaybedecek olan kişi İilir Kulla'dır ve Vahhabiler'in kendisini ve Selim Muca'yı tehdit ettiklerine dair yalan yanlış haberleri yayan yine aynı kişidir. İilir Kulla'nın yalanları KMSH lideri Selim Muca tarafından derhal yalanlanmıştır. Bir tv tartışma programında İslam'ın devlet denetiminde olmasını ve İslam'a diğer dinlerle aynı muamelenin yapılmamasını öneren İilir Kulla'nın Arnavutluk'ta İslam imajı üzerindeki oyunları, Arnavutluk Müslüman Forumu (FMSH) tarafından 3 Mayıs 2005 tarihinde kınanmış, Kulla'nın Arnavutluk anayasasını ve sekülerizmi ihlal ettiği kaydedilmiştir.

Arnavutluk Müslüman Forumu, kendisini tehdit ettikleri iddiasıyla Tiran imamlarını polis karakoluna aldırarak ve Tiran müftüsüne şantaj yapan Ilir Kulla'yı kınamıştır. Daha önce de tehdit mesajları alan Tiran müftüsü, Vakıf gayri menkullerini satmayı reddettiği için Tiran'da yerleşik bir inşaat şirketinin patronu tarafından ölümle tehdit edildi. FMSH, Kulla'nın ve Arnavutluk'taki inşaat mafyasının Müslümanlara karşı iftira ve şantajlarını her daim ifşa ettiği halde Kulla'nın uydurmalarına atıf yapan Vickers, FMSH'nin dini bir örgüt olduğunu ve KMSH'ye rakip olarak kurulduğunu öne sürmektedir. Vickers, FMSH'yi şaşkınlığa düşürürcesine Forumu selefi bir örgüt olarak tanımlamaktadır. Bu şâyia'yı ortaya ilk atanların, İslam'ı terörizmle ilişkilendirmeye hevesli Sırp basını olduğu kaydedilmelidir; Arnavut Müslümanlarını İslamcı aşırıları olarak takdim ederek Amerika'nın Arnavutluk yanlısı politikalarını etkilemeye çalışmaktadırlar. FMSH, Arnavutluk basını aracılığıyla Kulla'ya cevap vermiş ve Forum'un dini bir örgüt olmadığı açıklamasını yapmıştı (Gazeta Panorama, 25-Eylül-2005); Vickers'ın madem ki Arnavutluk basınına başvurma şansı olmadı, o halde şu bilgilere ulaşması için Forum'un web sitesine başvurmasını tavsiye ediyoruz:

"Arnavutluk Müslüman Forumu, bir sivil toplum örgütüdür ve amaçları şunlardır:

- İslamofobyaya, yabancı düşmanlığı ve ırkçılıkla mücadelede Müslüman Arnavutları (Sünniler, Bektaşiler ve diğer mezhepleri/hizipleri) birleştirmek.
- FMSH, KMSH'nin veya Dünya Bektaşi Merkezi yahut da Arnavutluk'taki diğer hiziplerin dini faaliyet ve pratikleriyle hiçbir şekilde rekabet halinde değildir.
- FMSH, Arnavutluk'un imzaladığı uluslararası sözleşmelere koşut olarak insan hakları ve inanç özgürlüğünün korunmasını amaç edinen bir sivil toplum örgütüdür.

Vickers'ın vardığı hükümlerin aksine, FMSH, dini bir örgüt değil İslam'ın Arnavutluk'taki tarihi, kültürel ve siyasi imajını savunmayı amaç edinmiş bir sivil toplum örgütüdür.

FMSH, İslam'ın ve Müslümanların Arnavutluk ve Kosova'da yıllardır mâruz kaldığı ve Forum'un "medya terörü" adını verdiği duruma göğüs germe ihtiyacına binaen kurulmuştur. Arnavutluk medyasındaki bu iftira kampanyasının sponsorları, Avrupalılaşıma mazeretiyle Arnavutların Müslüman kimliğine saldıran ve bu kimliği Hristiyanlaştırmak arzusundaki İslamofobiklerdir.

FMSH'nin İslam'ı müdafaa amacıyla verdiği tepkiler, Arnavutluk'taki görsel-işitsel medya ve yazılı basında büyük destek görmüştür. Forum'un, İslamofobyaya karşı çabalarının sonucu olarak, Arnavutluk ve Kosova medyasının İslam hakkında konuşurken daha hassas ve dengeli olmaya ve Müslümanlara karşı saldırıdan, ki basınıımız bizden önce keyfe keder saldırırdı, sakınmaya başladıklarını gözlemledik.

Arnavutluk Müslüman Forumu, Arnavutluk ve Kosova'da yaşayan Arnavut Müslümanların, kendilerini Avrupa kıtamızın parçası olarak hissetmelerini ve Avrupa'yı yalnızca Hristiyan bir kıta olarak tasavvur etmemelerini arzu ettiğinden dolayı Arnavutluk kamuoyunu bilgilendirerek Arnavutların Avrupa'yla bütünleşmelerinin, Müslümanların dinlerini koruma ve yaşama meramlarına zarar vermeyeceğini anlatmaktadır. Bundan dolayı 2008 Şubat'ında Kavaja'da, Arnavutluk, Kosova, Makedonya ve Karadğ'dan gelen katılımcılarla "Arnavutların Avrupa'yla Bütünleşmesi ve İslam'ın Bu Bütünleşmeye Kattığı Değerler" konulu bir sempozyum düzenledi. Dolayısıyla Vickers'ın Arnavutluk'ta İslam'ın gerçekleri hakkında aşırılık yanlılarının, Hanefi İslam'ını yahut da Arnavutluk'taki tarikatları tehdit eden

İslam'ın saldırgan bir formunu veya "Arap İslamı'nı" dayattıkları şeklinde vardığı sonuçlar yanlış ve temelsizdir. Arnavutluk'ta İslam'ın gerçeklerini temsil etmemekte ve Nano hükümeti zamanında uydurulan histerik haber ve dedikodulara dayanmaktadırlar.

FMSH, Vickers'in söyleminin pek çok hatalarla malûl olduğuna inanmaktadır. Nano'nun döneminde, Nano hükümetinin ve sosyalistlerin, siyasi ve dini oyunlarında muhalefete karşı İslamofobyayı kullandıkları ve İslam karşıtı hisleri teşvik ettikleri bir dönemde ortaya atılan uydurma haberlere dayanmaktadır.

FMSH, Vickers'ın Arnavutluk'ta İslam hakkında kaleme aldığı yazılarında tarafsız olmayı dilemesi durumunda ülkemizde İslam'a dair üretilmiş tüm kaynaklara başvurusu gerektiğini düşünmektedir. Adil bir rapor ortaya koymak için Müslümanların İslamofobik çevrelere verdiği tepkileri dahi dikkate almalı ve Oryantalist bir duruştan kaçınılmalıdır. Ancak bu şekilde hareket ederse ülkemizdeki İslam hakkında muteber ve adil bir rapor yazabilecektir.

İzah edilenler çerçevesinde, Birleşik Krallık Savunma Akademisi İleri Araştırma ve Değerlendirme Grubu'nun bu çalışmayı dikkatlice tahlil etmesini tavsiye ediyoruz zira hatalı araştırmaların, ilgili kurumların haksız politikalar izlemesine yol açacağından endişe etmekteyiz. Aynı zamanda, Batı kamuoyunu temin etmek isteriz ki, Arnavut Müslümanları Allah'a Arapça ibadet eder ve yüzlerini Mekke'ye dönerler; bununla birlikte, içinde yaşadığımız bu çağda, Birleşik Avrupa'mızın inandığı demokrasi ve insan hakları ilkelerine sâdık ve adanmış vatandaşlardır. Arnavutluk Müslümanlarının, müşterek kıtamızın yıllar içerisinde inşa ettiği demokrasi ve insan haklarına ihtiyaçları vardır.

Dünya Bülteni için çeviren: M.Alpaslan Balcı.

Ey millet uyan!..

Yıllarca, asırlarca süren uykudan artık,

**Silkin de muhitindeki zulmetleri yak,
yık!**

**Bir baksana: Gökler uyanık, yer
uyanıktır;**

**Dünya uyanırken uyumak
maskaralıktır!**

Eyvah! Bu zilletlere sensin yine illet...

**Ey derd-i cehalet, sana düşmekle bu
millet,**

**Bir hale getirdin ki, ne din kaldı, ne
namus!**

Ey sine-i İslâm'a çöken kapkara kabus!

Ey hasm-ı hakiki, seni öldürmeli evvel!

Sensin bize düşmanları üstün çıkaran el!

**Ey millet, uyan! Cehline kurban
gidiyorsun**

**İslâm'ı da "batsın!" diye tutmuş,
yediriyorsun!**

Allah'tan utan! Bari bırak dini elinden...

**Gir leş gibi topraklara kendin,
gireceksen!**

Lâkin, ne demek bizleri Allah ile iskât?

**Allah'tan utanmak da olur ilim ile...
Heyhat!**

Mehmet Akif Ersoy

Tiran 1987

www.muslumanarnavutluk.com

"Müslüman Arnavutluk'un Sesi Muştu" hiçbir ticari gaye gütmeyiz ve sadece elektronik ortamda yayımlanır. Yayımlanan yazıların müellifleri tarafından saklı tutulan hakları dikkate alınmak kaydıyla tüm yazı ve sair materyal ıktibas edilebilir.